

Kitüntetettjeink

A magyar kultúra napja alkalmából egyetemünk négy oktatója részesült kitüntetésben.

Kiemelkedő oktatói-nevelői munkájáért Apáczai Csere János-díjat kapott Ballér Endre, az MTA pedagógiai bizottságának elnöke, a pedagógia tanszék egyetemi tanára.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét kapta több évtizedes tudományos és oktatói munkássága elismeréseként Bod Péter, a közgazdaságtudomány doktora, az MTA Matematikai Kutatóintézetének igazgatóhelyettese.

Iskolateremtő, nemzetközi elismertségű munkásságáért Szent-Györgyi Albert-díjat adományoztak Bokorné dr. Szegő Hannának, a nemzetközi kapcsolatok tanszék egyetemi tanárának, az MTA tudományos tanácsadójának és Kovács Gézának, a közgazdaságtudományok doktorának, a jövőkutató tanszék egyetemi tanárának.

Ezüstdiploma Prelude Litomyšlben

Litomyšl: nyaranta itt biliárdozott Mária Terézia; idén tavasszal itt találkozott öt közép-európai államfő; ősszel pedig – többek között – a Közgazd. Prelude kórusát látta vendégül az 1. Mezinárodni Festival A Soutěž Pěveckých Sborn Bedřicha Suretany 1994 alkalmával ez a csehországi kisváros.

A problémák ott kezdődtek, amikor meghívást kaptunk a csehországi nemzetközi kórusversenyre. Halmozódtak a gondok, amikor „merész” karnagyunk rövid demokratikus szavazás után tudatta döntését a kórusral: megyünk. Így hát október 27-én 40, mindenre elszánt kórus tag – mit sem törődve egy közelgő zh-időszak alattomos kihívásaival – buszra szállt és délután már Litomyšl hús sörét kortyolgatta.

Bár kórusunk nem olyan patinás, mint a litomyšli templom tornya, ez cseppet sem szegte kedvünket; az igen színvonalas nemzetközi kórusverseny láttán sem remegett meg a hangunk. A lehetőségekhez mérten tisztességes felkészüléssel a hátunk mögött vághattunk neki a csaknem 70 kórus versenyének – és persze a szokásos nagyszerű hangulatban, amely soha nem hagyott még cserben bennünket. Az amatőr kórusmozgalom itt megjelent élvonalát is magasan felülmúltuk e tekintetben.

Az esti látványos megnyitótól megkezdődött a verseny, amelyen mi másnap kora este kerültünk sorra. Kisvártatva ott álltunk a litomyšli várkastély dísztermének színpadán – amelyre mellesleg csaknem elfelejtettek felhívni bennünket, de ez legyen a szervezők gondja. Aztán énekeltünk – végül is ezért jöttünk, hisz egyes gazdasági és köznevelési területek szerint az énekkarok küldetéséből származtatható célja az éneklés. A közönség kitörő lelkesedése némileg emlékeztetett bennünket a letűnt időkre – szünni nem akaró ütemes taps – egyébként „tök jök voltak”. A zsűri valahogy ekképpen értékelte produkciónkat – még tapsra is fakadtak az egyébként komor zenetudósok – és nagyra becsülését kézzelfogható formában egy ezüstdiplomával fejezte ki.

De mi sem bizonyítja jobban az eredmény valódiságát és érvényességét, mint a lelkes cseh pinceszórák elismerő gesztusai a fellépést követő szerény ünnepeken, amely akarva-akaratlanul az ő zenei műveltségük alapos, és az idő előrehaladtával drasztikus bővítésébe csapott át. S bár a versenyt lezáró gálaesten szűkös anyagi forrásaink miatt nem tudtunk részt venni, mégsem egy kedveszgett, hanem egy tette és zihra kész, komoly erkölcsi tőkével (ezüstdiploma) gyarapodott Prelude tért haza Csehországból.

Balás Gábor

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXXVIII. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM

ÁRA: 10 FORINT

1995. FEBRUÁR 3.

**Ezüton mondunk köszönetet azoknak, akik támogatásukkal hozzájárultak a KÖZGAZDÁSZ egyetemi lap fennmaradásához. Támogatóink voltak 1994-ben: Budapest Bank az Oktatásért és a Magyar Pénzügyi Kultúráért Alapítvány, Matáv Rt., Oláh László, Universitas Kft., Westel Rádiótelefon Kft.
Az egyetem 1994-ben a lap nyomdai és honorárium-költségeihez nem járult hozzá.**

Egyetemünk nemzetközi elismerése, útban a CEMS- és PIM-tagság felé

A CEMS (Community of European Management Schools) tizenkét, európai diplomát adó, menedzserképzéssel foglalkozó közgazdaságtudományi egyetem, illetve school szövetsége. A tagok között olyan híres intézmények találhatók, mint a rotterdami Erasmus Egyetem, a bécsi Wirtschaftsuniversität, a német Universität zu Köln, a London School of Economics stb.

A szövetségi tagság igen szoros együttműködéssel jár együtt. A CEMS-tagintézmények nem csak hallgatókat cserélnek és oktatóik együttműködését támogatják, hanem egyeztetik oktatási programjaikat is, és ennek alapján kölcsönösen elismerik a tagintézményekben teljesített szemesztereket, vizsgaeredményeket. Az egyetemi tanulmányok utáni egy további szemeszter teljesítése és az anyanyelven kívül két európai

idegen nyelv ismerete esetén közös CEMS-diplomát adnak ki.

Minden tagintézmény egyetemi diplomáját egymással egyenértékűnek fogadják el. Például a bécsi Wirtschaftsuniversität diplomája Svédországban egyenértékűnek számít a Handelshögskolan i Stockholm diplomájával. A CEMS tagintézményei MBA (Master of Business Administration) – vagyis a mi fogalmaink szerint egyetemi okleveles közgazda – diplomát adnak ki. A CEMS-nek a tizenkét egyetem mellett harmincegy vállalati tagja is van, köztük olyanok, mint a Magyarországon is jól ismert Arthur Andersen, a British Airways, a Coopers and Lybrand, az Ericsson, a Shell, a Siemens AG stb. Ezek a nagyvállalatok szakmai gyakorlati lehetőségeket nyújtanak a CEMS-tagintézmények hallgatóinak, anyagilag támogatják a CEMS tagintézményeit, új munkatársakat keresnek a

CEMS-intézmények hallgatói között. Ennek egyik legjobb módja, hogy a vállalatok ösztöndíjat ajánlanak fel a tanulmányokat folytató hallgatóknak.

1994 decemberéig több mint nyolcszáz hallgató szerzett CEMS-diplomát. A végzett hallgatók 27%-a dolgozik külföldön a világ harminc országában. A végzett hallgatók tevékenységi ágak szerinti megoszlása is érdekes, nagy részük (46%) az iparban helyezkedett el, míg a többi ágazat – a szolgáltatás (15%), auditálás (14%), tanácsadás (14%) és a bankszektor (11%) – közel azonos arányban foglalkoztat CEMS-diplomásokat.

1994 októberében nyolctagú CEMS-delegáció – közöttük ezen intézmények néhány rektora is – kereste fel a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemet, hogy tájékoztassák arról, olyan szintű-e nálunk az oktatás, hogy a CEMS

igen szigorú követelményeinek meg fogunk tudni felelni?

Ezen látogatásuk alkalmával nemcsak az egyetem vezető tisztviselőivel találkoztak, hanem a gazdálkodástudományi kar azon professzoraival is, akik az üzleti képzés legfontosabb tárgyait oktatják. Nem túl gyakran fordul elő, hogy professzorokat vizsgál-tatnak, de itt most ez történt.

A „vizsgán” az alábbi professzorok vettek részt: Andorka Rudolf, Berács József, Bauer András, Bayer József, Forgó Ferenc, Száz János, Farkas Ádám, Balaton Károly, Bába Ágnes, Gábor András, Tóth Tamás, Dani Katalin, Lőrinczné Istvánffy Hajna és Kerekes Sándor.

A CEMS-delegációt az írásban beadott tantárgyprogramokon kívül érdekelte a tanszék munkája, publikációs tevékenysége, a tanárok nyelvismerete, az al-

(Folytatás a 2. oldalon.)

Haranggörbe a matekvizsgán

Az elmúlt félévben újfajta osztályzási rendszert vezettek be a matematika tanszéken. Az első tapasztalatok szerint a „haranggörbe” azoknak kedvezett, akik a két negyedéves dolgozatot megírták, de teljesítményük gyengére sikerült, mivel már 36 pontra is meg lehetett kapni a megváltó kettést. Mások talán joggal panaszkodtak, hogy ugyanaz a pontszám más-más tanárnál, más-más osztályzatot eredményezett. Egy biztos következtetést levonhatunk: **tökéletes rendszer nincs.** A haranggörbe „történetéről”, az osztályzatok kiszámítási módjáról Kis-

varga József, évfolyamfelelős, a számítógépprogram készítőjének segítségével tájékozódunk.

Az új rendszer kifejlesztésére egy régi hallgatói igény figye-

lembevételre adott okot. A diákok minden évben reklamáltak, hogy a különböző csoportokban lényegesen eltérő osztályzatok születnek, holott a hallgatók

szerint az egyes csoportok egyformák, mivel a diákok véletlenszerűen lettek beosztva. Kérdéses, hogy ez az állítás igaz-e, mindenesetre az új rendszer erre épül fel. Az elképzelés Forgó Ferenc intézetigazgatótól származik, aki az Egyesült Államokban már alkalmazta a haranggörbés módszert.

A rendszer tehát alapvetően arra épül, hogy a csoportok egyformák, és feltételezi, hogy minden csoport átlaga is egyforma. A megoldás minden csoportra felteszi azt is, hogy a pontszámok eloszlása normális, megfelelően (Folytatás a 2. oldalon.)

Közgazdasági OTDK

Ebben az évben is lesz közgazdasági szekciója az Országos Tudományos Diákköri Konferenciának. Idén ezt Pécsen a Janus Pannonius Tudományegyetemen rendezik. Az OTDK-n azok a dolgozatok vehetnek részt, amelyek egyetemi TDK-n már szerepeltek az elmúlt két év folyamán, és témájuk közgazdaságtani. A jelentkezési lapokat és a dolgozatokat 3 példányban, február 15-ig kell elküldeni a pécsi egyetemre. A konferencia április 13-tól 15-ig tart. Részletesebb információkat és jelentkezési lapokat az egyetem 148-as szobájában lehet szerezni.

TRAUTMANN LÁSZLÓ
TDK-titkár

Koncz Katalin az ENWS-vezetőség tagja lett Women's Studies-távlatok

Az Európa Tanács Külügyminiszeri Értekezlete a holland oktatási minisztérium javaslatára 1989-ben elfogadta a European Network of Scientific and Technical Co-operation on Women's Studies (ENWS) létrehozását. A szervezet három fő célkitűzése:

- a Women's Studies-kutatások ösztönzése és támogatása,
- a kutatói eredmények hasznosítása a Women's Studies-oktatásban, és
- a politikai döntéshozatali folyamatokban.

A szervezet koordinátora, Hilly Lemaire, a kezdetektől támogatta a közép- és kelet-európai országok bevonását és segítését. Különös hangsúlyt fektetett Magyarországra – mint az Európa Tanács első közép-európai tagországnak – anyagi és erkölcsi támogatására. Javaslataira Magyarország képviselőjévé később az ENWS négytagú vezetőségének és a nők képzésével foglalkozó alszervezet (EWTP) vezetőségének tagjává választották dr. Koncz Katalint, a WSK vezetőjét. A szervezet tudományos tanácsadó testületében

Magyarország képviselői Kelet-Európát, dr. Pongrácz Tiborné személyében.

Az elmúlt öt évben a szervezet programjaiból Magyarország kiemelten részesedett. Teljes költségfedezettel vettünk részt tizenkét konferencián, egy számunkra

szervezett vezetőképző tanfolyamon Hollandiában. Továbbá két oktatási program szervezése van folyamatban. Az ENWS ösztönzésére jött létre a Women's Studies Központ, s tervezzük a Közép-Európai Women's Studies Központ létrehozását egyetemünkön.

A koordinátori mandátum négy évre szól. A szervezet működését a holland oktatási és tudományos minisztérium finanszírozza. A programok többségének anyagi támogatásában a minisztérium döntést vállalt. A mandátum lejártát követően további egy évre – 1994 végéig – sikerült a minisztériumot a koordinátori tevékenység finanszírozására megnyerni. Ezt követően a megfizető feladat nem vállalja. Európa országai ezen a területen finanszírozási gondokkal küzdöttek a nyugati térségben is. A vezetőség december 3-i ülésén az átmeneti időszak feladatairól döntött. Finanszírozási források felkutatásáig ideiglenes koordinátor, Margaret Fine-Davis (Írország), irányítja a szervezet tevékenységét. Ha nem sikerül megoldást találni, a legközelebb Kelet-Közép-Európa, ezen belül elsősorban Magyarország veszi. Folyamatban levő oktatási programjaink hiúsulnak meg, konferenciarezvételi lehetőségeink szűkülnek.

Jé(g)! Buli!

Mikor e sorokat papírra vetem, az instruktorok túlnyomó többsége az olaszországi sipályakon pihen ki a vizsgaidőszak fáradalmait.

Amikor viszont a Közgazdász a kezébe kerül, már újból benne leszünk a szorgalmi időszakban. Mindez persze nem jelenti azt, hogy az élet ismét csak tanulásból áll. Az új szorgalmi időszak ugyanis lehetőséget ad arra, hogy a vizsgák után ismét gyakrabban találkozzunk. Ez pedig már elég indok arra, hogy valami jó kis bulit csapjunk február végén. Még hozzá nem is akármilyet, Egy JÉGBULIT. Február végén egy délutánra újra csak a miénk a Kisstadion, ahol korizhatsz és bulizhatsz kedvedre.

Egyszóval jegyezd be a naptáradba, hogy február végén JÉGBULI LESZ!

Ne felejtsetd otthon magad és persze a korcsolyádat sem! Figyeld a plakátokat, ahonnan megtudhatod a részleteket!

CSBSzeszter

A Tárcatükör folytatódik

Igazán „nagy ágyúkat” lát vendégül a politikatudományi tanszék Tárcatükör a Közgázon című vitasorozata. Február 8-án Kunce Gábor jelenlegi és Könyv Imre volt belügyminiszter vitájának lehetnek tanúi az érdeklődők. Február 15-én Békési László lemondott pénzügyminiszter és Kádár Bélát, a néhai NGKM vezetőjét ültetik egymás mellé. (E program még egyeztetés alatt áll.) Február 22-én a szervezők Keleti György honvédelmi minisztert és Wachsler Tamást, a Fidesz katonai szakértőjét szeretnék „összeugrasztani”, de ehhez még az érintettek beleegyezése is szükséges. Március 1-jén Kovács László jelenlegi és Jeszenszky Géza volt külügyminiszter lesz a Tárcatükör vendége, március 8-án pedig Kósáné Kovács Magda munkaügyi miniszter és Mádi László Fidesz-szakértő fórumát rendezik meg.

Az esetek helyszíne a II. előadó, kezdési időpontja 17 óra. Az érdeklődők írásos anyagot is kapnak a minisztériumok munkájáról, kérdezhetnek a fórumok résztvevőitől és elmondhatják véleményüket.

Sziasztok!

Reméljük, már mindenki elfelejtette az új év első, vizsgákkal teli heteit és kicsit kipihenve, talán sielesből hazatérten kezd neki a következő félévnek. Az **AECEE-Budapest** is újra teljes lendülettel fog bele az aktuális teendőkbe, hiszen a vizsgaidőszak előtt megszületett tervek megvalósítása most lesz igazán aktuális. Mint már tudhattok róla, áprilisban sportkonferenciát szervezünk, melyhez a felkészülést már megkezdjük, de a lényegi munka még hátra van. Így most igazán fontos, hogy minél több tagunk aktivizálja magát és próbáljon részt venni a szervezésben. Faliújságunkon, illetve az irodában tájékozódhattok az aktuális feladatokról, hírekről, és természetesen a hétfői gyűlések jelentik mindig a fő találkozási pontot, ahol a legfontosabb kérdéseket vitatjuk meg és koordináljuk a munkát. Várunk tehát mindenkit, aki segíteni akar és tud, hogy hétfőnként személyesen találkozhassunk!

A munka mellett persze senki se feledkezzen el arról, hogy 1995-ben ünnepli az **AECEE-Europe 10. születésnapját**, így egész évben érdekes programok várnak mindenkit szerte Európában. Azoknak, akik elsősorban szervezetünket szeretnék jobban megismerni, a február ele-

jén megrendezésre kerülő fórumokat ajánljuk, illetve a rotterdami European Schoolt. A tavasz folyamán különböző időpontokban, különböző helyeken aktuális témákról, kérdésekről Akadémiákat szerveznek, de természetesen egyéb, nem kifejezetten az évfordulóhoz kapcsolódó események is lesznek. Budapest is részese, vagyis egyik szervezője lesz a Moot Court nevű, jogi témájú vetélkedőnek, melynek európai döntőjére márciusban kerül sor Luxemburgban. A részletes programokról és a pontos dátumokról az irodában kaphattok tájékoztatást, és ha sikerül valami érdekes rendezvényt találnotok, jelentkezettek Király Adriennél.

A következő kiemelkedő esemény elnökségünk számára a februári **Presidents' Meeting** lesz, melyre Ljubljanában kerül sor. Ez lesz valószínűleg az utolsó alkalom, amikor a jelenlegi elnökség képviseli Budapestet, hiszen a következő **taggyűlést** március 2-ára tervezzük. Így már most szeretnénk megkérni minden aktív és kevésbé aktív tagtársunkat, hogy jöjjen el és konstruktív részvétellel segítse a taggyűlés munkáját. Persze, az a lehetőség is nyitott mindenki számára, hogy jelöltesse magát az új vezetőségbe – természetesen megfelelő tapasztalattal és jó ötletekkel előnyben!

Találkozunk tehát hétfőnként 7 óra után, az egyetem 163. szobájában!
AECEE-Budapest

Dr. Krekó Béla

1915-1994

Egyetemünkön dolgozott 1954-től 1994-ig, a szó szoros értelmében haláláig. Hogy mit jelentett számára a munka, az oktatás, azt szemléltesse a következő két példa. 79 évesen, néhány hónappal ezelőtt jelent meg: **Életbiztosítás** c. könyve. December 6-án elutazva Pécsre, négyórás előadást tartott a biztosításmatematika témaköréből elsőéves pénzügy szakos hallgatónak, 7-én virradóra került kórházba, s délben érte utol a halál. Teljesítményét senki nem tartotta túlzásnak, ismerve őt magát, jól tudtuk, együtt élt a munkával, igazán az ártott volna neki, ha nem lett volna alkalma dolgozni.

Krekó Béla matematika-fizika szakos tanári diplomáját 1940-ben szerezte a Pázmány Péter Tudományegyetemen. Ezt követően 1947-ben kapott a Műszaki Egyetem közgazdasági karán matematikából másoddiplomát, s ugyanitt doktorált 1948-ban. 1954-től egyetemi docensként kapcsolódott be egyetemünk oktató munkájába, ahol is 1964-ben kinevezték az akkor alakuló Egyetemi Számítóközpont igazgatójává. E kiváló teljesítményt nyújtó, a hazai számítástechnika fejlődésében jelentős szerepet játszó, jó szakembereket nevelő intézmény szervezője, első és egyetlen igazgatója volt nyugdíjazásáig, az intézet megszüntetéséig, 1980-ig. A központ irányítása sem vonta el az oktatástól, félállásban folyamatosan tanított az egyetemen. 1970-től egyetemi tanár, '75-ben a matematikai tudományok kandidátusa lett. Oktató tevékenysége a legszorosabban kötődött a közgazdasági egyetem hagyományos matematikaoktatásának megújításához, amit egyebek mellett a számítástechnika szerepének korai felismerése, s a kezdeti fejlesztés minden nehézségének vállalása is bizonyítja. A mai fiatalság számára író tollára kínálkozó regényes történet kerekedhetne ki, az URAL-2 és a RAZDAN-3 számítógépek hőskoráról. Meggyőzően érzékeltette ezt a munkásságát a temetésén a több száz résztvevő mellett, a Számítóközpont volt munkatársának szívhez szóló búcsúzó beszéde. Krekó Béla közismerten kemény, meghunyászkodásra természeténél fogva alkalmatlan, meggyőződése, igazsága mellett *felfelé* is mindig kiálló, egyenes ember volt. Ma már koruknál fogva sokan nem tudják, mások hajlamosak elfelejteni, hogy a fenti magatartás nem volt mindig olyan egyszerű, mint napjainkban. Eppen e természet ismeretének tükrében volt sokakra olyan mély hatása az említett temetési beszédnek, mert megmutatta, hogy a szigorú igazgató milyen közvetlen, segítőkész ember és barát is volt egy személyben.

Krekó Béla tudományos munkássága elsősorban a lineáris programozás elméletéhez és gyakorlatához kapcsolódott. Magyar és német nyelven megjelent könyvei is alapvetően e szakterületet kívánták mind az oktatásban, mind pedig a közgazdasági gyakorlatba egyre inkább beépíteni. Szakmai munkásságának részletesebb méltatását a Gazdaságmodellezési Társaság operációkutatási folyóiratában, a SZIGMÁ-ban, Szép Jenő, az MSZI közrel 30 éven át volt igazgatója adja meg.

Az eddig elmondottak szép és eredményes életpályát mutatnak bred, de meggyőződésem szerint Krekó Béla tevékenységének legjelentősebb eredménye, a tervmatematika szak 1960-ban történő létrehozása volt. Ismét olyan témát érintünk, amit az azóta született korosztályok csak komolyabb könyvtári elmélyüléssel tudnak megérteni. Ehhez segítségül ajánljuk a kétszeres Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár: Rényi Alfréd *1954-ben* megjelent, 746 oldalas, első magyar valószínűségszámítás tankönyvének előszavát, bevezetést és a függelékben lévő történeti áttekintést. (Felhívom a figyelmet arra, hogy a *későbbi kiadásokból* és részletek már hiányoznak.) Emlekeztethetünk arra is, hogy egyik kerék a megismerés történetét burzsoá áltudomány volt. Alig néhány évvel mindezek után – az 1948-ban az ország első szocialista egyetemének deklarált Marx Károly Közgazdaság-tudományi Egyetemen –, létrehozni egy félig-meddig matematikára szakot, ezt Krekó Béla helyett nem nagyon csinálta volna még senki más! A szak, illetve jogutódja, közel 25 éven át létezett. Néhány év kivételével, amikor egy erőszakos összevonas megnövelte a létszámot, 10-20 fős évfolyamok végezték tanulmányaikat, miközben a normál évfolyam létszáma már a '60-as évek elején is 200 körül mozgott. Napjaink számítástudományának alig követhető utamú fejlődése, a mikro- és makroökonomia, a statisztika, a pénzügyi számítások elméleti és kvantitatív tudásigénye, az egykori fejlesztés történelmi előrelátását bizonyítja. Csak az egyetem vonatkozásában, a teljesség igénye nélkül szeretném e kis szakon végzett mai oktatók nevét felsorolni: Ábel István, Banyár József, Berde Éva, Bugnits Richárd, Chikán Attila, Csekő Imre, Csépai János, Daubner Katalin, Forgó Ferenc, Hunyadi László, Kovács Erzsébet, Lovrics László, Mayer Dietmar, Mátrai Simonits Zsuzsanna, Móczár József, Nováky Erzsébet, Papp Ilona, Postáné Velai Györgyi, Simon Judit, Sulyok Pap Márta, Száz János, Tarlócs Béla, Vita László, Zalai Ernő.

Búcsúzó köszöntésként szeretném megfogalmazni kedves Béla bátyám sok-sok, Téged ismerő tisztelettel és tanítványod, minden biznnyal közös gondolatát. Eszerint már biztosan javában szervezted azt a csodálatos, nagy Égi Számítóközpontot, amelyik valamennyiünket pontosan, rendben fog majd számon tartani, s amelyiket a politikai önkény sohasem tud majd egy miniszteri tollvonással megszüntetni. Őszintén kívánom, hogy így legyen.

Meszéna György

Egyetemünk nemzetközi elismerése, útban a CEMS- és PIM-tagság felé

(Folytatás az 1. oldalról.)

kalmazott oktatási, számonkérési módszerek, szóval részletesen megvizsgálták, mire vagyunk képesek. A „vizsgáztatás” után érhető igazolással várjuk, vajon megkapjuk-e a tagjelölt státust? 1994. december 2-án a CEMS-közgyűlésen Louvain-la-Neuve-ben – ahol egyetemünket Andorka Rudolf rektor képviselte – a kiküldött bizottság jelentése alapján egyhangúlag úgy döntöttek, hogy a BKE-nek megadják a tagjelölt státust és az ezzel járó jogokat. Két évvel ezelőtt a CEMS-tagok elnöksége egyetemesen egyetemesen a hallgatói csere tapasztalatai alapján válhatunk teljes jogú tagokká.

Az oktatók közötti intenzív együttműködés várhatóan a következő szemeszterben, a hallgatói csere (intézményenként 1-2 hallgatóval, tehát összesen 12-24 hallgatóval) a következő tanévben indul meg.

A nem túl sikeres oktatási ágazat önbizalmát növelendő érdemes megjegyezni, hogy a CEMS már

említett küldöttsége az ősszel a BKE mellett felkereste a prágai és a varsói közgazdaság-tudományi egyetemeket is. A CEMS közgyűlése az ott szerzett tapasztalatok alapján úgy döntött, hogy a prágai egyetemnek egyelőre nem adják meg a tagjelölt státust, a varsói egyetem felvételére pedig csak hosszabb idő eltelté után fognak visszatérni. Ezt figyelembe véve, nem túlzó önbizalommal állapíthatjuk meg az a tény, hogy az első egyetem vagyunk a régióból, amely tagjelöltként felvételt nyert a CEMS-be, egyetemünk oktató- és kutatómunkájának egyértelmű elismerése.

A tagjelöltnek persze nemcsak jogai vannak, hanem kötelezettségei is, ami az egyetemi tanszékek számára számos követelmény teljesítésére való felkészülést jelent. Ami ennél is súlyosabb, meg kell teremtenünk évente huszonegy hallgatónk felévi külföldi tanulmányainak anyagi fedezetét.

Mindezen nehézségek ellenére egyetemünk stratégiai fontosságúnak tekinti a CEMS-tagságot, itt

ugyanis nem egyszerűen az oktatásügy sikeréről van szó. Az európai gazdasági integrálódásunk egyik legfontosabb feltétele, hogy a magyarországi üzletemberek ugyanazt a nyelvet beszéljék, amit nyugat-európai partnereik, ehhez pedig semmi sem járul hozzá jobban, mint az, ha velük együtt tanulhatnak Magyarországon és valahol Nyugat-Európában.

A PIM (Program of International Management) a CEMS-nél lazább szövetség. Az európai tagok nagyjából megegyeznek a CEMS-tagokkal, rajtuk kívül USA-beli, kelet-ázsiai stb. tagintézményeik is vannak. A PIM-tagság azt jelenti, hogy a tagintézmények előnyt biztosítanak egymás hallgatói számára a hallgatói csereben. A PIM-tagság azzal a kötelezettséggel jár, hogy legalább hat PIM-intézménnyel folyamatosan hallgatócsere-kapcsolatot kell fenntartani. A tagintézmények kicserélik egymással oktatási tapasztalataikat, egyeztetik oktatási programjaikat. A PIM-be való felvétel úgy

történik, hogy a PIM vezetősége által kiválasztott oktatási intézményt meghívják az éves közgyűlésre, az ott bemutatkozik, kapcsolatot létesít a tagintézményekkel. Kétszeri „meghívottként” való részvétel után az egyetem – a harmadik évben – kérheti tagfelvételt.

1994. november 10-12-én a PIM rotterdami közgyűlésén „meghívott egyetemként” első „kelet-európaiaként” részt vett a BKE (továbbá – egyebek között – a London School of Economics és a japán Keio University is). A BKE-t Andorka Rudolf rektor, valamint Veress József rektorhelyettes és Kerekas Sándor, a gazdálkodástudományi kar dékánja képviselték. Megkaptuk a jövő évi közgyűlésre szóló meghívót is, vagyis a legjobb úton haladunk a tagság felé. A közeljövőben megkezdjük a hallgatócsere- és oktatási tapasztalatcsere-kapcsolatok kiépítését a PIM kiválasztott tagintézményeivel.

KEREKAS SÁNDOR

Karácsonyi hangulat

Azt mondja az asszony, hogy nem eléggé látszik rajtam a karácsonyi hangulat. Mondom, ez lehet, de nem igazán tudom, mi az. Azt mondja, hogy majd elmagyarózta, csak előbb szedjem össze a kertben a kutyakakát, mert a kutyakaka rontja a karácsonyi hangulatot, mármint az övét. Az enyémet meg a szervezetrágyagyűjtés, de ezt csak gondolom, nem mondom, mert nem akarom rontani a karácsonyi hangulatát. Lassan gyűjtögetek, hogy legyen ideje megfogalmazni a karácsonyi hangulat ismerveit, ám mindennek vége szakad egyszer, a gyűjtenivaló is elfogy. Bemegyek. Essünk túl rajta, halljuk, milyen egy hamisított karácsonyi hangulat. Röögvest elmondom, így az asszony, csak előbb tereged ki a ruhát, én addig felmosom a nagyszobát, végül is karácsonyi van, a szeretet és tisztaság meleg, bensőséges családi ünnepe. Végzek a teregetéssel és nyomulnék az ismeretterjesztés színhelyére, de megállít a hitvesi hang. A nagyszobába tilos a bemenet, most mostam meg, maradj kiinn. És zokniiban? – kérdezem bátorulatlán –, zokniiban sem lehet? Nyomat hagy a padlón, belépés csak a teljes száradás után. Maradj az előszobában, ott addig állhatsz, amíg akarsz. És mikor mondod el, mitől karácsonyi a hangulat? Amint végeztem a kilimcsék szidolozásával. Mégsem tölthetjük a karácsonyt egy disznóóiban! Ekkor támadt egy ötletem.

Most már második éve az idegenlégőiben szolgálók. Nem is olyan félelmetes, mint hírlük. Csak karácsonykor rossz egy kicsit, ilyenkor általános körlettakarítás van. Az örmesterek meg a szokásnál is hangosabban ordítanak, igaz, karácsonyi hangulatról szó sem esik.

1994. december 31.

SZIGETI ENDRE

Haranggörbe a matekvizsgán

(Folytatás az 1. oldalról.)

lelően a véletlenszerű jelenségek eloszlásának. A haranggörbe rendszerbe azok a hallgatók kerültek be, akik legalább egy negyedéves dolgozatot megírtak. Akik csak az elsőt, azok pontszámát duplán számítva bevetették a rendszerbe. Ennek oka az volt, hogyha ezek a pontszámok nem kerültek volna beszámításra, akkor csak a jó pontszámok maradnak a rendszerben, és így a jobb pontok – a rögzített átlag miatt – is gyengébb jegyet eredményeztek volna. A rendszerbe kerültek közül a 20 pont alattiak automatikusan egyest, míg a 90 pont fölöttiek ötöst kaptak. A többi pontszám esetében a számítógép kiszámolta az egy tanárhoz tartozó diákok átlagát és az egész évfolyam szórását. Az átlagokból és az évfolyamszórásból adódó normál eloszlást minden tanárhoz tartozó hallga-

tók összességére ráfektették. Ennek valószínűsége, hogy valaki hármast kapott, 50 százalék volt. Ez az érték magasabb lett, mint ami a hallgatók képviselőivel korábban kötött megállapodásunk szerepelt. A kettes és a négyes valószínűsége 15-15 százalék volt. Azokat akik megbuktak és központi zárthelyi dolgozatot írtak, már a hagyományos 40-55-70-85 ponttartók szerint pontozták.

A rendszer sajátosságai következtében a ponttartók tanáronként eltérőek lettek. Hivatalos értékelés a tanszéken még nem született, de az megállapítható, hogy az új értékelési rendszer a tanári szélesőségeket mérseklő – véli Kisvarga József. Korábban az egyik tanár kicsit enyhébben, a másik kicsit szigorúbben javította ugyanazt a dolgozatot. Ebből adódóan az egyik tanárnál fölfelé csúsztak a pontok, a másiknál lefelé. A jelenlegi állás szerint a jövőben valószínűleg e rendszer szerint fogják az értékelést végezni.

Ha valóban így lesz, érdemes egy tanácsot megfogadni. Mindenképpen hasznos mindkét negyedévest megírni, és a központi zht messze elkerülni. Ezáltal ugyanis nagyobbak az esélyek a kettes megszerzésére és a jobb osztályzat elérésére is. A legrosszabb, ha valaki csak egy negyedévest ír, ő ugyanis központira kerül, de pontszáma a többieknek kedvez, akik mindkét negyedévest megírták. Hogy egy pontszámhoz kétféle jegy is tarthat – ezt bizony le kell nyelni.

Stelbaczy Tibor

Manchin Mirjam lett az idei gólyaszépségkirálynő. Fekete, szük ruhában és bakancsban ment fel a gólyabalon a színpadra. A magas sarkú cipő nem az ő stílusa. A tiz esélyes lány végigvonulása után mindegyiküknek feltettek két kérdést. Így derült ki, Mirjam nem hisz a horoszkópban és van egy kutyája.

Nem izgult különösebben, érdekesnek tartotta a szereplést. Korábban semmilyen kapcsolata nem volt a szépségiparral, a divattal. Úgy érzi, nem ő a tipikus szépségkirálynő, széke, hosszú hajjal, kék szemekkel. Az ő véleménye találkozott a nézők izlésével, így nem neki itették a közönségdíjat. A szakmai zsűri viszont egy estélyi ruhával, vacsorameghívással ismerték el szépségét. Igazából ez a siker nem kaptá szárnyaira. Mi történt azóta? Egy-két ismerőse gratulált, a Deák téren egy számára ismeretlen (mint később kiderült, közgazd) fiú odaszaladt hozzá és átadott egy szál vörös rózsát.

Mirjam a Toldi Ferenc Gimnáziumból jött, latinul és angolul tanult. Az egyetemet, eddig nem tartja túlságo-

Szépségkirálynő bakancsban

san nehéznek, már most kiderült, hogy a társadalomtudomány érdekli jobban. Munkát vállalt a Gallup Intézetnél, a későbbiekben közvélemény-kutatással szeretne foglalkozni. Tíz éve hegedül, négy éve nagybőgőzik. A sport, a mozgás sem maradt ki az életéből, korábban röplabdázott, szeret túrázni, biciklizni, evezni.

Pár hónapja egy modellképző tanfolyamra jár. Ez semmi többet nem jelent számára, mint a pénzkérés egyik alternatíváját. Szabadidejét barátjával és a már megszokott, kialakult baráti társasággal tölti legszívesebben.

á.

Tanárok, hallgatók, honfitársak!

Egyetemünk megint születésnapra készül. Ebből az alkalomból kötetet szerkesztünk, amely az elmúlt évtizedek egyetemi humoráról szeretne áttekintést adni. Tanárok és hallgatók kijelentéseiben és írásaikban (jegyzet, dolgozat stb.) olykor a derű és kacagás csodás alkalmait rejtenek. Ezeket kell előhívni az emlékezet gazdag raktárából – ezt kérem most mindenkitől, aki hajlandó az egyetem történetének és sajátos, de fontos szövegeinek megírásában részt venni.

Szívesen látok megírt szövegeket, szóban előadott sztorikat vagy emlékeket, emlékfoglalásokat, amelyekért készséggel házhöz megyek. Ezek megfogalmazását is elvégzem, ha ezzel idő hiányában nem kíván foglalkozni.

Az írásbeli vagy szóbeli közlémények áradatát a csoport címére kérem irányítani.

Dr. Szigeti Endre
Magyar Közgazdasági
Felsőoktatás-történelmi Kutatócsoport
Kinizsi u. 1-7.
Tel: 217-0263

Az első három: Sárközy, Kopányi, Kerekes

Különös érdeklődésre tarthatnak számot azok a hallgatói véleményezések, amelyek végzésük előtt fél évvel adnak a diákok. Ezek eredménye a BKE eléggé megbízható, átfogó, kritikus értékelését adja. Éppen ezért meglehetősen részletesen közöljük a tavalyi felmérés eredményét a hallgatói véleményezéssel foglalkozó munkabizottság összefoglalás alapján. Nem tudunk olyan vizsgálatról, amely ehhez hasonlóan objektív képet adna az egyetem teljesítményéről.

Az érintetteknek a közgazdasági karról 41, a gazdálkodásiról 22, a

társadalomtudományi karról 56 százaléka töltött ki kérdőívet, önkéntes alapon. Statisztikai szempontból az ilyen megkérdezést az úgynevezett egyéb részleges felmérésekhez lehet sorolni, amelyek eredményét nem lehet ugyan az egész évfolyamra kivetíteni (mivel nem ismerjük a válaszolók összetételét), de tömegességénél fogva hasznos információt nyújt. A felmérés a 9. félév után történt, így a 10. félév nem jelenik meg benne, ami a szakirányok értékelését torzítja.

A kérdőív első kérdésére válaszolva a reform néhány célkitűzését értékelték a válaszolók.

1. A reform néhány célkitűzésének értékelése (1-től 5-ig)

Célkitűzés	Átlag 1993	Átlag 1994	Válaszolók száma 1994
Folyamatos tanulásra serkentés	2,21	2,05	155
Ismeretek egymásra építése	3,10	2,90	154
Ismeretek spirális felépítése	3,19	3,31	154
Egyéni érd. kielégítésére nagyfokú vál. szab.	4,08	4,04	155

A második kérdés az volt, hogy a diákok számára kik jelentettek pozitív, illetve negatív élményt az egyetemen az elmúlt öt évben? E kérdés kapcsán azoknak az oktatóknak a neve merülhet fel nagyobb gyakorisággal, akik több hallgatót tanítottak. Az 1994-es kérdőívben külön kértek véleményt az első két éven és a felső három éven tanító tanárokról, mert az azt megelőző év felmérése alapján úgy tűnt, hogy a hallgatók hajlamosak csak a felsőbb évek oktatóira emlékezni. A kedvelt tanárok között szereplő oktatók körében a következők: Sárközy Tamás (53), Kopányi Mihály (43), Kerekes Sándor (30), Száz János (22), Rapcsák János (22), Szarvas Beatrix (21), Kaponyi Erzsébet (17), Chikán At-

tila (15), Gyurkó Lajos (15), Andorka Rudolf (14), Papp Zsolt (13), Denkinger Géza (12), Dobák Miklós (12), Juhász Gyula (12), Tóth Tamás (12), Mátyás Antal (11).

A negatív élményt jelentő oktatók között ketten szerepeltek 10-nél nagyobb gyakorisággal (13 és 11), mindketten a felső három éven tanítanak.

A kérdés nem arra irányult, hogy a pozitív vagy negatív élményt a tanár felkészültsége vagy személyisége váltotta-e ki, ezért a válaszok összehasonlást tükröznek.

A harmadik kérdés az alapozó képzés törzstárgyaira vonatkozott: a negyedik arról tudakozódott, hogy mi a diákok véleménye az egyes tantárgyak hasznosságáról és színvonaláról.

3. Mennyire tartotta jónak, kiértékelte az alapozó képzés törzstárgyait (1-5-ig értékelve)?

Tárgy	Alapszint			Emelt szint		
	Átlag 1993	Átlag 1994	Válaszolók száma 1994	Átlag 1993	Átlag 1994	Válaszolók száma 1994
Számítástechnika	2,63	1,93	144	4,06	3,76	21
Gazdaságtörténet	3,51	3,69	145	3,63	3,55	71
Mat. alapszm.	4,05	4,01	145	4,18	4,02	42
Mikroökonómia	3,26	3,65	144	2,98	3,07	90
Makroökonómia	3,11	3,36	146	2,84	3,15	71
Összehas. közgán.	2,89	2,72	145	2,81	3,46	28
Valószínűs. sz.	-	3,91	146	-	4,46	13
Statisztika	4,43	4,29	146	4,37	4,75	8
Váll. gazd.-tan	3,92	3,56	146	3,36	2,93	70
Optimumszámítás	4,13	3,65	147	4,2	4,0	5
Népgazd. szerk.	2,38	2,22	147	-	-	-
Számvitel	3,62	3,68	145	-	-	-

1993-hoz képest, a hasznos tárgyakkal a vállalati pénzügyek jelent meg, a nyelv és a világgazdaságtan pedig kikerült a felsorolásból. Az utóbbi megjelent a feleslegesnek ítélt tárgyak között az infor-

mációgazdálkodáshoz, a termelés-menedzsmenthez és a stratégiai menedzsmenthez hasonlóan. Erről a listáról lekerült az elmélettörténet, amely egy évvel korábban megosztotta az akkori ötödöveseket.

4. Tárgyak hasznossága és színvonal (legalább 10 említés)

Tantárgy	Hasznos volt		Felesleges volt	
	Válaszolók száma	Tantárgy	Válaszolók száma	Tantárgy
Számvitel	59	Népgazd. szerk.	61	
Pénzügytan	57	Információgazd.	39	
Mikroökonómia	49	Munkagazdaságtan	36	
Statisztika	40	Számítástechnika	24	
Gazdasági jog	39	Összehas. közg.-tan	20	
Makroökonómia	38	Gazdaságpolitika	19	
Váll. gazdaságtan	27	Világgazdaságtan	15	
Matematika	24	Vezetés-szervezés	15	
Vállalati pénzügyek	23	Termelésmenedzs.	13	
Marketing	20	Technológia	13	
Vezetés-szervezés	17	Stratégiai menedzs.	10	
Elmélettörténet	14	Gazd. földrajz	10	
Számítástechnika	12			
Nincs válasz	18	Nincs válasz	23	

Tantárgy	Magas színvonal		Alacsony színvonal	
	Válaszolók száma	Tantárgy	Válaszolók száma	Tantárgy
Statisztika	35	Számítástechnika	34	
Számvitel	32	Információgazd.	22	
Matematika	32	Külgazdaságtan	20	
Vezetés szervezés	25	Népgazd. szerk.	18	
Pénzügytan	23	Gazdaságpolitika	14	
Mikroökonómia	20	Munkagazdaságtan	13	
Gazdasági jog	15	Makroökonómia	12	
Vállalati pénzügyek	14	Összehas. közg.-tan	12	
Vállalati gazd.-tan	13	Marketing	11	
Gazdaságtörténet	12	Világgazdaságtan	10	
		Vállalati pénzügyek	10	
Nincs válasz	26	Nincs válasz	37	

A magas színvonalú tárgyak első 6 helyén ugyanazok a tárgyak szerepelnek, mint egy évvel korábban. Az alacsony színvonalú tartott tárgyak között örövezető helyét a számítástechnika, csökkent viszont a marketinget említők gyakorisága. Új tárgy ezen a listán az információgazdálkodás, a munkagazdaságtan és a vállalati pénzügyek.

Az ötödik kérdésre felelve a diákok hiányolták az alapkutatásból a gyakorlati ismereteket. A válaszolók szerint például napi közgazdaságtani információk (akár újságcikkek) esettanulmány-szerű feldolgozására lenne szükség. Strukturált fortran helyett szövegszerkesztői ismereteket kellene oktatni. Hiányzik az első két évről a házi dolgozatok, esszék formai követelményeinek bemutatása, ami a proszemináriumok feladata lenne, továbbá

7. Az egyetemi törzstárgyak megítélése (1-5-ig) szakonként

Tárgy	Szak	Fontosság			Ráépítés		
		Átlag '93	Átlag '94	Válaszolók száma '94	Átlag '93	Átlag '94	Válaszolók száma '94
Pénzügytan	Gazdálk.	4,74	4,74	107	3,01	2,81	101
	Közpazd.	4,5	4,86	7	2,89	3,57	7
	Társ. gazd.	4,66	4,25	40	3,25	2,59	37
	Összesen	4,7	4,62	154	3,03	2,79	145
Külgazd. tan	Gazdálk.	3,83	3,48	106	2,9	2,49	100
	Közpazd.	2,7	3,0	7	2,55	2,43	7
	Társ. gazd.	3,58	3,05	40	3,04	2,33	36
	Összesen	3,73	3,35	153	2,89	2,45	143
Gazdpol.	Gazdálk.	2,9	3,0	107	2,6	2,66	100
	Közpazd.	2,7	3,71	7	2,66	2,86	7
	Társ. gazd.	3,46	3,28	40	2,92	2,76	37
	Összesen	2,97	3,1	154	2,64	2,69	144
Vez.szerv.	Gazdálk.	4,03	3,95	107	3,14	2,82	99
	Közpazd.	1,78	2,33	6	1,78	2,5	6
	Társ. gazd.	3,12	2,95	40	2,95	2,39	36
	Összesen	3,78	3,63	153	3,03	2,7	141
Vil.-gazd.	Gazdálk.	3,44	2,98	107	3,13	2,57	99
	Közpazd.	2,6	2,14	7	2,78	2,29	7
	Társ. gazd.	3,92	3,08	40	3,46	2,94	36
	Összesen	3,47	2,97	154	3,16	2,65	142
Jog	Gazdálk.	4,44	4,62	107	3,27	2,24	97
	Közpazd.	4,13	3,71	7	2,71	1,57	7
	Társ. gazd.	4,48	4,13	39	3,83	2,31	36
	Összesen	4,43	4,45	153	3,33	2,22	140

8-10. A szakirányok megítélése 1-5-ig

(Csak azokra a szakirányokra, melyeket legalább öt hallgató értékelt.)

Fő szakirány, átlagok:

Szakirány	Fő	Előre megh. program	Komoly oktatás	Számon-kérés komolysága	Mennyire töltötte ki a 4 félévet	Mennyire készlet önálló munkára
Gazdaságm.	5	3,8	3,8	3,4	3,6	3,2
Inform.-gazd.	8	4,13	3,63	3,5	4,0	3,25
Külgazdasági	17	3,94	3,72	4,0	3,83	3,11
Marketing	15	4,07	3,4	4,53	4,07	3,93
Menedzsment	16	3,69	3,5	4,06	3,56	4,06
Nemz. kapcs.	22	4,0	3,95	3,64	4,19	2,91
Pénzügy	24	3,96	4,08	4,36	4,23	3,48
Számvitel	17	3,71	4,29	4,94	4,24	3,35
Szociológia	6	4,5	3,67	3,5	3,5	2,33
Társul.-elemző	5	4,2	3,6	3,4	3,4	4,2

Mellék szakirány, átlagok:

Szakirány	Fő	Előre megh. program	Komoly oktatás	Számon-kérés komolysága	Mennyire töltötte ki a 4 félévet	Mennyire készlet önálló munkára
Közszolgálati	6	4,33	3,67	3,83	3,67	4,0
Külgazdasági	17	3,88	3,44	3,5	3,0	3,0
Marketing	14	3,64	3,0	3,07	3,57	3,93
Marketingkommun.	12	3,58	2,92	3,08	3,17	3,27
Menedzsment	9	4,33	4,44	4,33	4,56	4,22
Nemz.-gazd. és üz. j.	6	3,83	3,67	3,5	4,0	3,17
Számvitel	5	2,4	3,0	3,8	3,2	3,2
Szolgált. menedzsment	12	4,0	2,92	3,7	3,75	2,58
Turizmus	8	2,0	2,0	2,5	2,0	1,75
Vállalkozás	7	3,29	2,86	3,57	3,4	3,57

A szakirányok ugyan 1994-ben megváltoztak 1993-hoz képest, de néhány megállapítás ennek ellenére tehető: javult az információgazdálkodás, mint fő- és a menedzsment, mint mellék szakirány megítélése. Romlott a számvitelnek, mint mellék szakiránynak a megítélése. Továbbra is rendkívül rossznak ítélik a turizmus szakirányt.

11. Az egyetemen oktató tanárok felkészültségének és tanítási fegyelmének megítélése

(válaszolók száma 132)

Az oktatók hány %-a	Felkészültségben	Tanítási fegyelmében
Jó	42	40
Elfogadható	34	35
Rossz	24	25
Összesen	100	100

A kétszintű oktatást a korábbi évekhez hasonlóan semlegesen értékelték a hallgatók.

12. A kétszintű oktatás átlagosan milyen hányadban érte el célját?

Cél	Átlag, 5%	Válaszolók sz.
Első két év stabil alapokat adjon	57	137
Az utolsó 3 év spec. magas szintű tudást adjon	54	139

A tavalyihoz hasonló eredményt hoztak a 13. kérdésre adott válaszok.

13. Az órarendileg adott óraszám túl sok vagy túl kevés volt a tavalyihoz képest

(5 fő feletti gyakoriságú tárgyak)

Tantárgy	Fő	Tantárgy	Fő
Vezetés-szervezés	21	Számvitel	40
Gazdaságpolitika	15	Pénzügytan	36
Információgazd.	11	Váll. pénzügyek	29
Marketing	10	Számítástechnika	13
Váll. gazd.-tan	7	Elmélettörténet	11
Világgazdaságtan	6	Matematika	11
Munkagazd.-tan	5	Mikroökonómia	9
		Nyelv	9
		Gazdasági jog	8
Nincs válasz	81	Nincs válasz	46

A 14. kérdésre adott válaszok is a korábbi évhez hasonló képet mutatnak: a hallgatók egyik feleslegesnek, másik része feleslegesnek tartja a szakszemináriumokat.

A diákok a korábbi évtől eltérően öncélúan keménynek minősítették a világgazdaságtan, a vállalati pénzügyek és a vállalatgazdaságtan tárgyak számonkérését is.

15. A számonkérés komolysága (10 fő felett)

Tantárgy	Komolytalan		Korrekt		Öncélúan kemény	
	Fő	Tantárgy	Fő	Tantárgy	Fő	Tantárgy
Külgazdaságtan	52	Statisztika	28	Számvitel	32	
Információgazd.	32	Matematika	23	Számítástechnika	23	
Gazdaságpolitika	17	Pénzügytan	21	Világgazdaságtan	19	
Világgazdaságtan	17	Gazd. jog	21	Vezetés-szervezés	15	
Szociológia	16	Vez.szerv.	18	Pénzügytan	13	
		Számvitel	13	Matematika	13	
				Vállalati pénzügyek	11	
				Vállalatgazd.-tan	10	

A második év végi alapvizsga megítélése romlott.

16. A második év végi alapvizsga megítélése

Megítélés	Fő, 1994	%, 1994	%, 1993
Hasznos volt	98	65	50
Felesleges volt	35	23	40
Nincs véleménye	19	12	10
Összesen	152	100	100

A válaszoló hallgatók 28 százaléka (1993-ban még csak 17 kan százaléka) vett részt külföldi részképzésben. Gyakori az a vélemény, miszerint azon az egyetemen, ahol járt, a tananyag meg: többben igényelnék ezt, és nem magasabb színvonalú a keveslik a szorosabb kapcsolatok kiépítésének lehetőségét, viszont az oktatás szervezetesebb, a tárgyak jobban egymásra épülnek és a képzés gyakorlatisabb.

A tanárszakosok a tavalyihoz hasonlóan negatívan értékelték a pedagógiai oktatását, semleges volt az elismerő nyilatkozatok a szakmai tárgyakról.

A legtöbb szívesen jártak a Közgázra, jól érezték itt magukat. Sokak szerint azonban nem létezik semmiféle „közgázos érzés”, kisebb baráti közösségek vannak, ahol jól érezheti magát az ember. A diákszervezetek közül a szakkollégiumokat emelték ki, mint amelyek szakmailag és közösségi szempontból is sokat adtak számukra. A hallgatói ér-

dekképviselőtől nagyon sokat várnak, hogy túl sok tárgyat kell egyszerre tanulni, a tananyagokban gyakorlat nem átfedések. Sokan elégedetlenek a tanszékek közötti együttműködéssel, és néhányan kifogásolták, hogy a rossz oktatókat nem távolítják el az egyetemről. A külső oktatók egyike szerint nem eléggé azonosulnak a tanítással, az ösztöndíjrendszer egy-két diák szerint nem a tanulásra, hanem az ügyeskedésre ösztönöz. Ismét felmerült a szóbeli vizsgáztatás iránti igény.

Végül a legutóbbi kérdésre adott válaszok:

Az értelem védelmében

Alapjában véve utálok ilyen módon vitakozni, de a Közgazdász legújabb Jegyzet rovatában, különösen annak második részében (1994. nov. 25.) a szerző oly mértékben teszi magát túl a józan érvelés alapvető szabályain és néhány, többé-kevésbé elfogadhatónak látszó, az emberi egyfajta létét meghatározó tényezőit megteremtő alapelven, hogy elképzelésnek kénytelen vagyok ilyen formában hangot adni, a címnek megfelelően, elsősorban az értelem védelmében (vagyis magával a szerző által lefegyverző egyszerűséggel tárgyalt és lenyűgöző eleganciával megoldott problémával, hogy ti. sok az eszközt és kevés a foka, annak az én késségeimet meghaladó kom-

lexitása miatt nem foglalkozom).

Sajnos már az első Jegyzet feltűntetésével kapcsolatban is zavarba kerültem, hiszen Erdélyi úr mindenekelőtt siet megbélyegezni a „racionális” gondolkodású egyénekét, amihez természetesen joga van; csak ezek után (második Jegyzet) meglepődve tapasztaljuk, hogy Erdélyi urat mennyire aggasztja az emberiség (en masse) érdekeinek a túlnépesség okozta sérelme, és nem kevésbé meglepődve vesszük tudomásul, hogy a racionalitás mérése és az érdektartozók gondolkodás összehasonlítását. Kedves Erdélyi Sándor, árulja el,

hogyan lehet érvelni racionalitás híján?

Készséggel elhiszem, hogy a lelkiismerete mozgatta jegyzetei megírásakor, de ha azt óhajtja, hogy sajátos elképzeléseit egy másik ember értelme segítségével értse meg (nem pedig, mondjuk, az ön javaslati helyességének közvetlen belátásával, minden további nélkül), akkor tegye meg, hogy az ő kedvükért hajlandó racionálisan érvelni.

Nincs szándékomban feltételezni, hogy Erdélyi Sándor ezt eleve elutasítja, ennek reményében írom a továbbiakat is. Bizonyos jelek (leszámitva a retorikát) arra vallanak, hogy hajlandó értelmes vitára (vagy legalábbis arra, hogy eszmét cseréljen másokkal). Sajnos ezek a jelek roppant halványak, sokkal fülsértőbbek és szemet bántóbbak azonban az elemi logika felrúgásának esetei. S ahogy már említettem, néhány morális alapelvek enyhén szórakoztató kiemelése a lehetséges erkölcsi vitából (amely - remélem - elsősorban az érvelés abszurditásainak a következ-

ménye, nem pedig Erdélyi úr szép új világának kezdete) sem teszi könnyebbé a párbeszédet. De menjünk sorban.

Alaptételünk, hogy az emberiség ebek harmincadjára jutott felelőtlen és meggondolatlan szaporodása és eléggé el nem ítéhető civilizációs vívmányai miatt, a „fajfenntartás” álarca mögé rejtőzve, „mesterséges” módszerekkel. Az láthatóan nem zavarja Erdélyi urat, hogy az ő megoldási javaslatjai sem kevésbé mesterségesek, a természet rendje ellen valók, de hát az ember nem várhatja el, hogy a „természet” fogalmának meghatározásával veszködjünk, amikor sürgősebb feladatunk van: ugyanezzel a fogalommal mihamarabb kihúzni a talajt minden lehetséges ellenérv alól. De én nem vagyok hajlandó ennyire rövidre zárni ezt az ügyet, Erdélyi úr engedelmevel. Tehát: része az emberi faj a természetnek, vagy nem? Ha igen (s ez kedvenc fajbiológusunk kedvenc tétel), akkor

mi a fenének kell aggódnia a jövőnk miatt?

- a természet szülte az emberi faj, hát vessen magára, ha most úgyis van bőségesen fegyvere ellenünk, akkor minek előzzük meg a fajunk gyomlásával, szorgalmatos irtogatásával? Hiszen az természetellenes, nem? Rádadásul nem kevésbé fajfenntartási cél, ami tudjuk, könnyen lehet, hogy csak álarc. Kedves Erdélyi úr, honnan tudjuk azonban azt, hogy ön nem visel álarcot, hogy

önt nem a fajfenntartás gyűlöletes célja vezérelte,

amikor megoldásait kiötlötte? Mert ha az vezette, akkor ön is természetellenes, tudja? Ejjnye.

A következő „gondolati sor” (hadd ne kelljen arra gondol-

nom, hogy Erdélyi úr gondolatok helyett sorokban gondolkodik) a „létszámszabályozásról” szól, immár a második Jegyzetben. A „létszámszabályozás” szerintem gyöngy-

szem, engem leginkább előfelvételis sorkatona koromra emlékeztet, ahol szerény személyem nem is volt több, mint az „állomány” része. Az állományt (létszámot) könnyebb lelkiismerettel lehet szabályozni, mint az embert, ezt elismerem, de hát nem vagyok pszichológus, nem értek a freudi elszólásokhoz.

No, mármost, Erdélyi Sándor szerint „szabályozni kell tehát az emberiség lélekszámát, aminek több technikai megoldása is lehetséges, ezek közül a legkézenfekvőbb a születésszabályozás. Valóban. A legkézenfekvőbb. Bár technikaiilag más is lehetne csinálni. Tessék mondani, kedves Erdélyi úr, sok horror-megháborús könyvet, krimi olvast? Azok ugyanis tele vannak jobbnál jobb technikai megoldásokkal. Sőt szerintem helyenként kimondottan inspiratívak, amivel az emberiség további technikai előrehaladását is meg lehet oldani. Adott esetben sokkal kézenfekvőbbek, meg jobban is fek-

ne várja el, hogy több ezer éves vallások holnaptól (jó, legyen holnapután) megtérjenek Hozzá

mint az igazság letéteményeséhez - pontosabban várni várhat erre, de addig is viselje el, kérem, hogy egyelőre a sötétben tévelyegve „tökéletesen ellentmondjak” az ön által néhány sorban felvázolt „kiterjesztett Isen-logikának”. Bár a dolog, igazság szerint, tudom, sürgős lenne.

A „vallási fanatizmus” Erdélyi úr fanatikus „érvelésének” következő céltáblája, amihez hozzá is teszi, a hülyék kedvéért, hogy „nem a szektákra céloz(!!)” (sic! brrr...), amely megakadályozza, hogy a születésszabályozás egyedül célravezető módszereinek áldásaiban a népek részestüljenek (még ilyet! ezek a vallásos fanatikuskok!). S jön a mindent bizonyító egyetlen példa, jön, a lelkész, aki abortuszot végző orvosokat lött agyon, jaj, mindjárt kettőt is, jaj, de lehet, hogy nem egyetlen lövésre! Na tessék, ugye, megmondtuk!

Kérem szépen, kedves Erdélyi úr, ideológiai nehéztűrését vontassa hátrább akkor,

azt is mondja, hogy például „bíró csak akkor ítélkezzen, ha maga is áldozat”,

vagy hogy „csak az a képviselő szavazzon egy törvényről, akit az a legszemélyesebben érint”. De mit is beszélek, hogyne tudná! Hiszen maga is úgy érvel, hogy az abortusz a nők ügye, döntsenek öök! Ab-cúg férfisovinizmus!

Nem tudom, kedves Erdélyi úr, hogy hallott-e a nekem közötti megkülönböztetés tilalmának etikailag elég súlyos elvéről, de ha nem, akkor kérem, érveljen nyugodtan tovább, s jelentsse ki (egy feminista már meg is tették), hogy a férfi és a nő külön „faj”, egymás ügyeibe nincs joga egyiknek sem beavatkoz-

szemek a kézbe. Hogy azt ne mondjam, természetbarátok, nincs szükség mindenféle kemikáliára meg egyéb szörnyűsége. Mi tartja vissza Erdélyi Sándort attól, hogy gondolatmenetét következetesen végigvige, s kijelentsse: szelektáljunk pl. fajok, érdemek, érények, tehetség, kor stb. szerint, mindegy, csak hatékony legyen? Őszintén szólva, csak tippjeim vannak. Mindenesetre: pusztuljon a fergese!

Menjünk tovább. „Nyilvánvaló, hogy minden tekintetben a megelőzés a jobb, kevésbé káros és problémás megoldás.” Kedves Erdélyi úr, megint zavarba hozott. „Nyilvánvaló”, „jobb”, „kevésbé káros” - miért nyilvánvaló? - mihez képest jobb? - miféle hasznosság szempontjából kevésbé káros? Kiterjesztés? Kétségbeesés? Kétségbeesés? Kétségbeesés? Kétségbeesés? Kétségbeesés? Kétségbeesés?

Szeretnék eltekinteni Erdélyi úr számomra tökéletesen követhetetlen pán-biológiai pán-teizmusának elemzésétől, csak annyit szeretnék Tőle kérni, hogy

amikor érvekről, ismeretlen érvekről van szó. Ön kezdte. (Rádadásul az eset ideológiai töltete számomra inkább az, hogy Amerikában a hollywoodi westernek igazságszolgáltatás-mitosza - aminek volt/van is valóságalapja - működik akkor, amikor egy amerikai a törvény tehetetlensége [vagy igenis, erkölcselensége] láttán maga szolgáltat igazságot).

De Erdélyi Sándor újabb jegyet is be kíván róni szegénységi bizonyítványába, hiszen nem mulasztja el a vágást azok felé, akik a testi szellem nem ismerve nyilatkoznak az emberi faj fennmaradásának és az emberi élet értékének kérdésében. (Mint-hogy a kettő, s ezt csak a hülyék meg a gonoszok nem látó orvokat lött agyon, jaj, mindjárt kettőt is, jaj, de lehet, hogy nem egyetlen lövésre! Na tessék, ugye, megmondtuk!

Kérem szépen, kedves Erdélyi úr, ideológiai nehéztűrését vontassa hátrább akkor,

winra a dolgot. Tuskó Hopkinsszal szólva: fog az menni! De tegyük föl, hogy Erdélyi úr valami oknál fogva ezt mégsem akarja. Tegyük föl. De akkor kénytelen lesz elbabrálni az „ember” metafizikájával, amitől viszont borzad. Vagy ha megpróbálkozik vele, akkor elképesztő badarságokhoz jut. Szemelvény (1.): „jogi alapon határozunk meg az embert, s nem a biológiát tekintik kiindulópont-

jogi döntéseinket miért nem az etológusokra vagy a genetikusokra bizzuk.

Szerintem sokkal szórakoztatóbb és természetesen természetesebb lenne, ha például a családjogi törvényeink alapelveit Csányi Vilmos állítaná össze. (Vagy mégis inkább Czeizel Endre? Nem is tudom eldönteni, így hirtelenjében.)

Szemelvény (2.): „az anya feladata, hogy eldöntse, mit kíván tenni saját testének ezen (a magzatról van szó) részével, mint ahogy eldöntheti azt is, hogy például felajánlja-e egyik veséjét...” Kedves Erdélyi úr, esengek, ön valóban úgy érzi, hogy édesanyja része, akivel (amivel) bármit megtehet? Mert ha nem, akkor meg-

így a születés határvonala roppant önkényes határ lesz,

hiszen a csecsemő sem életképes, mármint úgy, ahogy van. (Az, és nem ő.) Az életképes és a jogalanyiség ilyen összekapcsolása viszont nagyon érdekes következtetésekre vezethet: igen sok (szerecsen) megszületett, sőt felnőtt, esetleg egykor egészséges) embertársunk éltezhetes jogát tetszett ezzel, kedves Erdélyi Sándor, kétségbe vonni. De nem folytatom. A jogi-etikai meghatározások szélességét elazoló már bőven igazoltuk. S azt is, hogy morális alapelvek leszögezése, még ha azt - horribile dictu - vallási vezető teszi is, még

nyilvánosan - kerülje a morális vitát:

másképp pedig higgye el, hogy nem kell ahhoz vallási fanatikusnak lenni, hogy a „cél szentesíti az eszközt” vagy a „csak a következmények számítanak” kijelentésekkel kapcsolatban csipetnyi (igazán nem több) fenntartásunk legyen.

Végül hadd térjek ki még egyszer Erdélyi úr nézeteinek elvi hátterére. Őszintén szólva mélyen megdöbbenett az a szociáldarwinista-autokrata-félfasiszta elvrendszer, amelynek a jelek szerint Erdélyi Sándor lelkes híve: a faj fennmaradásának abszolút erkölcsi referenciaponttá emelése; az erőszakos terjesztés (természetesen az állam segítségével) és egész népek átnevelésének doktrínája: a tökéletes közöny a kérdéskör más megközelítéseivel szemben, kivéve, ha az ideológiai agresszivitásra ad alkalmat.

nek” - vagyis nem adnak, stilszerűen szólva ab ovo igazat Erdélyi Sándornak. Mert-hogy a biológia megmondja az igazat az emberről. Na, ki nem tudta eddig? Tessék megkérdezni egy biológust, hogy kik is vagyunk! Szegény antropológia, azt hitted, van némi legitimitásod, de jött Erdélyi Sándor, s neked végged! Nem is értem, hogy például társadalmunk erkölcsét érintő politikai,

kell magyaráznia, miért éppen akkortól nem kellett ettől tartania, amikortól éppen, ugye. bár. Úgy tűnik, ön is érzékelte ezt a problémát, erről szól a harmadik szemelvényem: „főleg az életképtelen sejt-halmaz emberi jogairól beszéljen”. Na de, kedves Erdélyi úr, ha egyszer életképtelen, akkor hogy a csodába születik meg? Hogyhogy még nem pusztultunk ki?

Tegyük félre azonban az elemi logikát, önkényesen kijavítva ezt a hibát úgy értelmezem a mondatot, hogy „anyja nélkül életképtelen”. De azt ön is elismeri, hogy

nem a fortiori gyilkosság. Ha kizárólag csak a következmények döntenének egy cselekvés erkölcsi minőségéről, akkor intuitíve rossznak tartott eszközök is választhatók lennének egy apriori (ám erkölcsi minőségét tekintve ugyancsak kérdéses cél, mint pl. a fajfenntartás plusz kényelmes élet) eléréséhez. Mivel a morálfilozófia Erdélyi Sándort a legkevésbé nem érdekli, ezért itt csak két tiszteltetésre kérek: terjeszthetek elő neki: amíg ezekkel a problémákkal és azok relevanciájával kerül tisztába, addig - legalábbis

Mindez természetesen a prognózis köntösében tündöklik.

Erdélyi Sándor szerint elképzelései „ismeretlen, szokatlan, értelmezhetetlen” elgondolásokrak tűnhetnek különben fel nem világosított, bosszánat, világosított embereknek. Nos: elképzelései nem ismeretlenek, nem is szokatlanok, olyannyira nem, hogy egyebet sem kívánok ennek a nyomorult világnak, mint hogy végre elfelejtse őket. Abban viszont igaza van, hogy értelmezhetetlenek. Legalábbis a normális értelem számára.

Azt hiszem, hogy sokan ismerik Jonathan Swiftnek az írórszági kérdés megoldására tett javaslatát. Swift ezt elkecseregelt tiltakozásnak szánta. Erdélyi Sándor szó szerint és komolyan venni. Az én eszem ezen a ponton áll meg.

BALÁZS ZOLTÁN

Jegyzet a JEGYZET-hez - szintén lelkiismereti indítatásból

Igen megörültem a Közgazdász 1994. november 11-i számában indult új rovatnak, amelyet Erdélyi Sándor a különböző ismeretek közötti globális összefüggésekre való rávilágítás céljával indított útjára. Magam is rendkívül fontosnak tartom az ilyen jellegű gondolkodást és eleget téve a beharangozó buzdításának, melyben minden „morális” hajló és érdemi mondanivalóval rendelkező olvasót-írókat felkér gondolatainak másokkal való megosztására - élek a lehetőséggel. Be kell valljam, hogy nem szokásom bíráltni mások újságban megjelent - nyíltan bevallom, szubjektív - véleményét, de amit a népességszabályozással kapcsolatban, mindjárt a sorozat második részében (Közgazdász, nov. 25.) kifejt, azt két okból sem tudom szó nélkül hagyni. Egyrészt azért, mert ha az ember már bele is törődött, hogy az országos média szintjén

gúny és nevetség tárgyává tegyének egy értékrendet,

a Közgazdász azért mégiscsak egy tudományegyetem lapja, másrészt pedig mert a cikkben tetten érhető gondolkodásmód, véleményem szerint, meglehetősen általánosnak tekinthető az emberek körében - talán épp a fenti okból. Vegyük tehát sorra, melyek azok a megállapítások, amelyeket elfogadhatatlannak tartok - remélem, hogy mindez nem marad csupán pusztában kiáltott szó.

A szerző a túlnépesség fölött érzett jogos aggodalmának hangoztatása után a nemrég lejárt Demográfiai Konferenciával kapcsolatban kifejti: „Igaz ugyan, hogy sajnos nem volt sikeres, döntés vagy határozat nem jött, nem jöhetett létre, de legalább nyilvánvalóvá vált, hogy miképpen a probléma megoldásának kerékkötői.” (Kiemelések mindenütt

tölem.) Ezután megnevezi a születésszabályozás különböző módszereit (megelőző: óvszer, pesszárium, spirál, hormontableta stb., utólagos: abortusz), majd felteszi a kérdést: „ha csupán ennyi a megoldás az üdvösséghez vezető úton, miért nem történik minden eszerint?” Es itt jut el mondanivalójának magvához: „A vallások túlnyomó többsége, (...) az egyházak szigorú tiltással élnek minden ez irányú törekvéssel szemben. Az abortuszra szigorú nemet mondanak szinte kivétel nélkül, de általában a többi módszert is elutasítják. Teszik ezt többnyire az emberi élet szentségére, az Isten elleni vétkezésre való hivatkozással, bár tökéletesen ellentmondva az előbbi cikkemben felvázolt kiterjesztett Isten-logikájával.” Ez utóbbi alatt, ha jól értelmeztem, akkor kb. a természet farkastörvényeit kell érteni, mindenfajta felsőbb erő közreműködése nélkül.

Eltekintve attól az apró tárgyi tévedéstől, hogy az említett konferencia számos megállapodást hozott, amelyek közül jó néhányhoz az egyházak is csatlakoztak, a következő észrevételeim vannak az eddigi-ekkel kapcsolatban:

Murva leegyszerűsítése a szóban forgó problémának, miszerint a Föld eltartóképességét kizárólag az itt élő emberek számának növekedésével lehetne túlszárnálni. Itt nem egyszerűen csak egy mennyiségi, hanem minőségi problémával állunk szemben.

Van egyébként egy idevágó népi megfigyelés, miszerint sok jó ember kis helyen is elfér. Kőztudott, hogy a világ erőforrásainak túlnyomó többségét az emberiség azon - a szerző szerint: progresszív, szellemileg felemelkedett - töredéke (kb. egytizede) fogyasztja el, amelyért annyira lelkesül és állami beavatkozást sürget a „kifejezetten merev, dogmákra épülő” társadalmak és közösségek felemelése érdekében.

A szerző a sorozatindító cikkében még helyesen azonosítja az emberi jellem azon negatívumait, amelyek szerintem is a probléma lényegét jelentik. „Az önzés, kapzsiság, irigység, féltékenység, alacsony önértékelés, a nagyravágás, a bosszú és még pár ezekkel kapcsolatos gyarlóság is jellemzi az embert. (...) Az igazi probléma ott jelenik meg, ahol előtérbe kerül a gazdasági vakság...” majd a következő cikkben már anyagi megfontolások függvényében kívánja tenni, hogy egy gyermek világra jöhessen, vagy sem. Nem kétséges, talán valóban jobb annak a gyermeknek meg sem születnie, amelyik sosem ismeri meg a családi otthon melegét vagy amelyikben szülei csak egy „evőgép” látnak, de - és itt az óriási csúsztatás a szerző és még sokan mások részéről - ezek a maradi dogmák nem merülnek ki pusztán csak az élet feltétlen tisztelgetésében, hanem kiterjednek a mindennapok szinte minden területére! Ezeknek az elmaradott, bigott vallási fanatikusoknak az

Mihez adta nevét a rektor?

Az Új Magyarország polgári napilap készítői szándéka szerint a megújulás jegyében vágott neki az új évnek. Január 13-án azonban döbbenetes cikk jelent meg a lapban *Franka Tibor* tollából. *Zsidótelepítés Magyarországra* – hangzik a főcím az első oldalon, rögtön a fejléc alatt, s a belső oldalon a folytatás: *Solymár már félnek*. Az Új Magyarország az Új Hídfő kanadai magyar lap értesülését közli, miszerint a Horn-kormány 200 ezer ukrainai zsidó Magyarországra telepítéséről tárgyal, sőt megkezdtek az első település felépítését is Solymár mellett. Az Új Hídfő egyébiránt egy szélsőséges lap, a győri fasiszták letartóztatásakor többek között ennek az újságnak a példányait is megtalálta a rendőrség. Az Új Magyarország cáfolat gyanánt megkérdezi *Boross Péter* volt belügyminisztert és miniszterelnököt (holott pár sossal feljebb még azt írja, hogy az év elejé óta az MSZP-SZDSZ kormány tárgyal az ügyről), valamint az izraeli nagykövetséget. A megkérdezettek cáfolata ugyan világos, a cím mégis állító, a belső oldalon egyenesen hangulatokeltő. Az Új Magyarország ismét „zsidózást” próbál a közéletbe beadni, képtelen álhírt kezel hírként. A cikk félelemkeltő.

Mindez a megújulás meghirdetése után egy bő héttel. Azután, hogy megalakult a lap új szerkesztőbizottsága, melynek tagjai között *Bolberitz Pál*, *Kocsis L. Mihály*, *Nemeskürty István* és *Szokolay Sándor* mellett egyetemünk rektora, *Andorka Rudolf* is megtalálható.

Stelbaczy Tibor

Az eset több mint kínos. Elgondolkodtató, hogy egy egyetem rektora részt vállalhat-e egyáltalán egy politikailag elkötelezett újság szerkesztőbizottságában? Vajon a rektor úr tisztában van-e azzal, mihez adta a nevét és mit jelent ez az egyetem szempontjából? Vajon van-e egyáltalán befolyása arra, hogy ilyen írássok ne jelenhessenek meg?

A kérdések mások számára is fontosak. Egy, a Vasárnap január 5-i számában megjelent cikkben szintén ilyen kérdések-kételemek merültek fel. *Andorka Rudolf* két nappal később reagált az írásra az Új Magyarországban. Valószínűleg kiderül, hogy írásos megállapodás született arról, hogy milyen feltételekkel vállalja a szerkesztőbizottsági tagságot. Ebben a rektor úr kiköti, hogy csak akkor vállalja a tisztséget, ha a lap teljes mértékben elkerüli a demagógiát, a gyűlöletkeltést. A hogyanról azonban nincs szó, pedig éppen ezen van a hangsúly. Mik azok az eszközök, amivel befolyásolni lehet, hogy az Új Magyarország minden szélsőséget elutasít, polgári lap legyen? A szerkesztőbizottságnak például nincs beleszólása a lap napi szerkesztésébe. *Andorka* rektor úr az említett cikket sem látta megjelenése előtt. Vajon mik lehetnek azok az írásba foglalt feltételek, s hogyan lehet nekik érvényt szerezni. Félő, hogy *Andorka Rudolf* olyan dologhoz adta a nevét, amelyet nem tud befolyásolni.

Kérdéseink nyitva állnak, a megoldás várat magára.

Andorka Rudolf cikke az Új Magyarországból

Hallgatás helyett cáfolat

Miután „Gyémánt” a Vasárnap január 15-i számában kifejezésre juttatta, hogy érdekelné a véleményem az Új Magyarországról január 13-i számában megjelent „Zsidótelepítés Magyarországon, Boross cáfol, Solymár fél” című cikkéről, jónak látom ezt az Új Magyarország hasábjain kifejezni.

Természetesen a leghatározottabban ellenzem minden olyan írás megjelentetését, amelyben antiszemitizmus jut kifejezésre, sőt minden olyan írását is, amely úgy értelmezhető vagy félreérthető, hogy antiszemita szándékok magyarázhatók bele. A szerkesztőbizottsági tagság elvállalásakor ezt – és más hasonló feltételeimet – kifejezetten kikötöttem, sőt írásba is foglaltam. Csak akkor vállalkozom arra, hogy a nevem a szerkesztőbizottsági tagjaként a lapban szerepeljen, ha az komoly független polgári lap, mindenféle gyűlöletkeltést, durvaságot, trágárságot, előítéletet, demagógiát teljes mértékben elkerül.

A fent említett cikket természetesen nem látam megjelenése előtt. Amikor elolvastam, nem úgy értelmeztem, mint „Gyémánt”. Őszintén szólva nem is tudom, hogyan lehet az Új Magyarországon megjelenteket

úgy értelmezni, mint Gyémánt tette. Az Új Magyarországnak ugyanis már a címlapján látható, hogy Boross Péter, Deák Gábor, az izraeli nagykövetség sajtótitkára és Szabó Erzsébet solymári jegyző egyetelműen és a legerősebb szavakkal cáfolják, és elítélik a kanadai lapban megjelent hírt. Értékelésükkel teljesen egyetértek. A kanadai lapban megjelent hír alaptalan, buta, neveléses és felháborító. Arra alkalmas, hogy a magyar társadalom közérzetét, a hazai közéletet megmérgezze. Valóban azon kell gondolkodni, hogy vajon kinek az érdeke ilyen híreket felrobbenteni, kinek az érdeke, hogy itthon minden a lehető legrosszabbul menjen.

Komoly kérdés persze, hogy helyes volt-e az Új Magyarországnak a kanadai lapból átvett hírt hozni, és azt többek megkérdezése útján cáfolni. Attól tartok, hogy sajnos erre szükség lehetett. Ezek a hírek ugyanis nemcsak a kanadai lapban szerepeltek, hanem – megdöbbentőre – a magyar közvéleményben is közölnék. Például a Magyar Fórum 1994. augusztus 11-i számában egy „Tisztáldozat” című olvasói levél éppen nekem és Soros Györgynek együtt tulajdonít valami hasonló letele-

pítési tervet. Ha a solymári lakosok is tudnak erről az álhírrel és nyugtalanok, akkor ez is azt látszik bizonyítani, hogy azt nem helyes elhallgatni, hanem cáfolni kell.

Egyszóval szeretném megnyugtatni Gyémántot, minden csekély éremmel arra fogok törekedni, hogy az Új Magyarország minden szélsőséget elutasító, komoly polgári lap legyen. Szeretném azonban őt is kéri, hogy a lapban megjelent írásokat alaposan és előítélet-mentesen olvassa el, és ne tulajdonítsa nekik olyan szándékokat, amely nem olvasható ki belőlük. A hét végén Budapesten az újságírók kérdéseivel foglalkozó nagy konferencia volt Egy családban címmel. Számos társadalomtudós, politikus és újságíró kifejezte véleményét a sajtótitkáról. Örülnek, ha Gyémánt tartaná magát a konferencián megfogalmazott szép elvekhez, mint ahogyan én is mindent megteszek, hogy ezek az elvek érvényesüljenek minden olyan lapban, folyóiratban, amelyhez szerzőként vagy szerkesztőbizottsági tagként közöm van.

ANDORKA RUDOLF

(Megjelent az Új Magyarország január 17-i számában.)

Két éve van bankkártyánk

Javulnak a feltételek

Az újdonságot mindig nehezen fogadják el az emberek. Főleg akkor, ha ennek esetleg, legalábbis hitük szerint, rossz kihatása lehet a pénztárcájukra is. Egyszerűen egy plastikkal helyettesíteni a pénzzel tömött bukszát – szinte elképzelhetetlen. Miért is fogadnának el egyenértékűnek a hó eleve kapott fizetési borítékkal egy kártyát, amit még nem is ismernek, aminek használatát még meg kell tanulniuk? Ennek ellenére a Közgázon – meglehetősen vegyes indulatokat kiváltva – már két éve üzemel a Budapest Bank kihelyezett fiókjá és automatái. *Várkonyi Edit*, a bank bankkártyafőosztályának vezetője szívesen válaszolt azokra a kérdésekre, amelyek a bankkártyák használatával kapcsolatban felmerültek.

– Számunkra az volt a legmeglepőbb, hogy épp a Közgázon, ahol a gazdasági és pénzügyi élet javodó szakembereinek jó részét oktatták, ilyen heves indulatokat váltott ki a kártyahasználat bevezetése. Ennek egyik oka bizonyára az, hogy a Budapest Bank itt vezette be először a járandóságok fizetésének ezt a rendszerét, s ezért mi is tapasztalatlanok voltunk. (Bár azt gondoltuk, a Közgáznál nem találhatunk ideálisabb helyet egy ilyen korszerű, közzegdaságilag racionális eljárás meghonosítására.) De az is gondot jelent, hogy annak idején az egyetem nem fordított elég energiát, időt a változás alapos előkészítésére, az újdonság propagálására. Sajnos ennek a negatív hatását még ma is érzékeljük,

a napi 20 ezer forintos kártyahasználati limit miatt, felháborodnak

azon, hogy nem juthatnak hozzá egyezre járandóságaihoz. En-

nek ellenére, hogy az egyetemi fióknak dolgozó a lehető legudvariasabban, legütemesebben szolgálnak ki ügyfeleinket. Sokan még ma is idegenkednek a korsze-

rű készpénzkimelés gondolatától, nem is akarnak ezzel foglalkozni, mereven elutasítják, hogy az általunk kínált valamelyik kártyát használják.

A diákok körében nagyon nagy nyitottságot tapasztalunk. A ma már cégeknél dolgozó, tavaly végzett ötödévesek jó része továbbra is az egyetemen szerzett kártyáján bonyolítja le pénzügyi tranzakcióinak zömét. Az egyetemről körülbelül négyezer kártyabirtokosunk van. Meglepő, hogy a többség a csak készpénzfelvételre jogosító Cirrus-kártyákkal rendelkezik, kevesen igényelték a Classic típust, amivel boltokban is lehet vásárolni.

Itt is tudatformálásra lenne szükség. Halljuk, hogy sokan elégedetlenek

a korlátozásnak egyik oka az, hogy a kártyabirtokosi kör je-

lentős részénél (hallgatók, alacsonyabb jövedelmű dolgozók) gyakorlatilag nem is lenne értelme a limit emelésének. A másik ok ennél sokkal mélyebb gyöke-

rű. Arról van szó, hogy a kártya alapvető funkciója a készpénzki-

a másik, sokszor emlegetett gond, az ATM-ek meghibásodása.

Tény, hogy az automatáknak százszázalékosan kellene üzemelniük. Bosszantó, ha az ember nem jut idejében a pénzéhez. A magyarországi távközlési rendszerek keresztüli adatátvitel egyelőre gyerekcipőben jár. Ez a gyakori gépleállások legfőbb oka. A másik probléma, hogy a csúcsidőben elkerülhetetlenül lelassul a tranzakciókat bonyolító számítógépes rendszer. Ha néhány másodpercen belül tudatnyi fedezet-ellenőrzést, számlaelegyenlő-változtatást, pénzfizetést kellene lebonyolítani, ez elkerülhetetlenül azzal jár, hogy sorba kell állítani az igényeket, amit az ügyfél úgy érzékel, hogy várakoznia kell. Nem lehet kiszárni ezeknek az akadályoknak az előfordulását. Mi a bank

mélés, az, hogy mindig annyi pénzt vegyek magamhoz a fedezetül szolgáló számláról, amennyire ténylegesen szükségem van, hisz a többi addig az én „zsebembe” kamatozik. Bár a Budapest Bank a tízs százalékos látra szóló betéti kamattal még mindig a piac csúcspan áll, mégis jogosan merülhet fel, hogy valaki több mint 20 ezer forintot akar felvenni egy összegben. (Igaz, az esetek többségében, ha őszintén meggondoljuk, ritka, hogy valakinek a tényleges napi költése meghaladja a 20 ezer forintot.) Ezt az igényt ki lehet elégiteni Classic-kártyákkal. Ezzel – amellet, hogy kereskedelmi vásárlásra is jogosít – napi 60 ezer forintot lehet felvenni. Ez azért már tényleg tekintélyes összeg.

A limit mellett

részéről megpróbálunk kiküszöbölni minden problémát, ami ügyfeleinknek bosszúságot okoz.

Ugyanakkor előfordult az egyetemen, hogy egyesek az automata rugdosásával, illetve különféle, időnként trágár megjegyzések kiállításával fejezték ki a gépleállások miatti nemtetszésüket. Ez méltatlan az egyetemhez és nem is segít a gondokon. Az a jó, ha ügyfeleink megfogalmazzák kifogásaikat. Szívesen meghallgatjuk az oktatók, a diákok, a dolgozók véleményét, nyitottak vagyunk minden kritikai észrevételre. Biztos vagyok benne, hogy a kölcsönös információcsere használja az együttműködésünknek, támpontot adhatna további munkánkhöz.

Talán bizonyítja nyitottságunkat, hogy részben a bank- és kölcsönös megállapodásunk, amelynek értelmében a Budapest Bank forint alapú kártyáit az OTP automatáiban is lehet használni és viszont. (Míg a Budapest Bank saját automatáiban ingyenesen lehet készpénzt felvenni, addig az OTP automatáiban a Budapest Bank kártyáival történő pénzfelvétel 180 forint jutalék terhele.)

február 1-jétől kondíciómódosításokat vezettünk be.

A Cirrus- és Classic-kártyáknál megszüntetjük az 5,25 százalékos számlavezetési jutalékot (ezt eddig a felsőoktatási intézmények állták), így a kártyákkal történő készpénzfelvétel és vásárlás ingyenes lesz.

A Cirrus-kártya induló betétjét ötezer forintról ezerre csökkentjük.

Classic-kártya esetében megszűnik a 20 ezer forintos óvadék, új ügyfeleinknél a nyitó összeg befizetése a kártyakiváltás anyagi alapja. Régi ügyfeleinknél a már meglévő óvadékszámán levő összeget jóváírjuk a kártyafedezeti számlán, így közvetlenül hozzáférhetővé válik.

Saját ATM-eink számát folyamatosan bővítjük, Budapesten már 19 Budapest Bank készpénz-

tapasztalataink okulásra, részben a fejlődés természetes menetébe illeszkedve

kiadó üzemel. Ezen túl március 1-jétől életbe lép az OTP-vel kötött kölcsönös megállapodásunk, amelynek értelmében a Budapest Bank forint alapú kártyáit az OTP automatáiban is lehet használni és viszont. (Míg a Budapest Bank saját automatáiban ingyenesen lehet készpénzt felvenni, addig az OTP automatáiban a Budapest Bank kártyáival történő pénzfelvétel 180 forint jutalék terhele.)

Remélem, ezzel a rövid tájékoztatással sikerült kielégítő választ adnom a leggyakoribb kérdésekre. Szívesen tartunk előadást, kártyahasználatát vagy akár kötetlen beszélgetéseket is erről a témáról.

K. A.

A BUDAPEST BANK RT. BANKJEGYKIADÓ AUTOMATÁINAK LISTÁJA - BUDAPEST

Cím	24 órás	Nappali
Állatorvostudom. Egy.	VII., István u. 2.	* z
Bélvárosi Igazg.	VI., Király u. 16.	* *
Budagyöngye	II., Pázsit u. 2.	* z
x Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem		* *
Dél-budai Igazg.	XI., Etele út 57.	*
x ELTE	V., Egyetem tér	ELTE
ELTE	V., Váci u. 33.	*
ELTE	VIII., Rákóczi út 5.	*
Emke Irodaház	VII., Blaha Lujza térnél	** z
Észak-pesti Igazg.	XIII., Váci út 202/B	* *
HILTON Szálloda	I., Hess András tér 1-3.	* z
Korona Igazg.	V., Hercegprímás u. 5.	*
Lipótvárosi Igazg.	V., Kálmán I. u. 2.	* *
x MOL Rt.	XI., Október 23. u. 18.	*
Okt. és Sportközp. BB. R.	III., Királyok útja 319.	*
Óbudai Igazg.	III., Laktanya u. 4.	*
Rákoskeresztúri fiók	XVII., Pesti út 159.	*
Rákosszentmihályi fiók	XVI., Rákosi út 128.	*
Zeneművészeti Főiskola	VI., Liszt F. tér 8.	*

x - A nagyközönség számára nem hozzáférhető.
z - 24 órás zóna

amely megakadályozta abban, hogy kellő alaposítással járja körül a kérdést.

Ami nagyon bánt az az, hogy az ilyen hozzáférős változtatja siketek párbeszédévé a világ problémáira különböző irányból megoldást keresők szinte minden kísérletét. Amíg az ateista tudósokat addig lehet faggatni a világ keletkezéséről, ahol már ők is csak habogni tudnak, addig minden egyéb – nem destruktív – világnézet irányába is legfeljebb csak tisztelettel közelíthetünk.

Tudomásul kellene vennie az újságíróknak, hogy felelőssége a közvélemény formálásában összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint bármely átlagpolgáré, és hogy kötelessége lenne legalább törekednie a tényleges függetlenségre. Még akkor is, ha... (és most ide kívánkozik a szerző egy gondolata, bár csak ebben, az eredeti szövegekben nem a kiragadott formájában) ... az ember „nem szívesen vállalkozik önállóan a sokaságtól eltérő magatartásformák át-vételére, különösen nem egy komoly mérésvégző bíróról, alacsony ismereti szinten elhelyezkedő közösség esetében, amely közösség esetleg ki is lökheti magából az asszimilációra nem képes, vagy főleg az arra nem hajlandó egyedet.”

Kocsis Tamás
V. évf.
gazdálkodási szak

... Ha zmelelek, akortott len... cölcsi csakaj... faj... lmes... mortar a... ezért a... s ké... nek... ák... l... 1... 197... 19... 1... 197... 19...

prog... öklök... t el... 1' el... etnek... t, bo... rekem... is... katla... hogy... nek a... mint... t. Ab... hogy... Leg... telem

an isek... az... lására... elke... zánta... rint és... ezsem

LTÁN... misze... t, hogy... embe... melleg... yasz... tkozás... ő" tá... n... eylesen... umait... ecentik... g, alap... még jó... az em... g, ahol... követ... yenyé... jöhet-e... annak... sem is... lyikben... az öri... észéről... usztán... iterjed... Ezek... cnak az...

Feltámad a Nékosz

A Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete támogatja a népi kollégiumi mozgalom felélesztését. Az újrainduló mozgalom megőrizné elődje lényegét: a tehetséges, de különösen hátrányos körülmények között élő fiatalok felkarolását, ugyanakkor a pártoktól függetlennek, politika mentesnek kellene maradnia. A nékoszosok az egyetemek, főiskolák tulajdonába került volt munkásszállókban, szovjet laktanyákban kaphatnának helyet, egyéb anyagi és nem anyagi jellegű támogatásokban a szakszervezet számít a most alakuló Gyermek- és Ifjúsági Érdekegyeztető Tanács (GYIÉT), illetve a Hallgatói Önkormányzatok Országos Szövetségének (HÖ-OSZ) segítségére. Ez volt az egyik témája annak a sajtótájékoztetésnek, amit Kis Papp László, az FDSZ elnöke és Szabó László, az OFÉSZ utódjának számító HÖOSZ elnöke tartott január 17-én.

A szakszervezet kifogásolja, hogy a közoktatási törvény módosítása hátrányos helyzetbe hozhatja a kistelepüléseken élő gyermekeket. Az erre vonatkozó tervezet 6, 8, illetve 10 osztályos általános

iskolák működtetését teszi lehetővé, ugyanakkor nem rendelkezik arról, hogy a rosszabb anyagi helyzetben levő önkormányzatoknak segítséget kell kapniuk iskoláik fenntartásához. Így a felvázolt új struktúrában a kistelepülések szegény önkormányzatai várhatóan legalacsonyabb fokozatú, 6 osztályos elemi iskolát működtetnének, ami az ezekbe járó iskolásokat esélytelenné tenné a velük egykorú, máshol élő gyermekekkel szemben. Az FDSZ szerint a jövő értelmisége szenvedhet csorbát azzal, ha ezeknek a

gyermeknek másoknál sokkal rosszabbak a továbbtanulási lehetőségei. Ezért a szakszervezet, mint az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés tagja, támogatja egy új, tehetőség gondozáson alapuló iskolarendszer kidolgozását, és ezzel ellentétesnek tartja a törvény módosítási tervezetben szereplő elképzelést.

Az FDSZ a hallgatók országos képviselői szervezetével együtt ellenzi a tandíj 1995. szeptemberi bevezetését. Ezt idén már nem lehet megfelelően előkészíteni. Mindkét szervezet csak a megfelelő hitelezési

és támogatási rendszer kialakításával párhuzamosan tartja elfogadhatónak a tandíj bevezetését. A szakszervezet ugyanakkor felhívja a kormány figyelmét arra, hogy az Európai Unió országaiban az ezredfordulóig megszüntetik a tandíjfizetési kötelezettséget.

Végül egy kérdésre válaszolva Kis Papp László elmondta, hogy a felsőoktatási szakszervezetek sztrájkbizottsága továbbra sem oszlott fel, csak szünetelteti tevékenységét. Az egyetemek és főiskolák 235 millió forintot kaptak a januári energiaár-emelés miatti többletköltségeik fedezésére. Ez jelentős eredmény ahhoz képest, hogy a PM kezdetben semmit sem akart adni. Most folynak a számítások annak kiderítésére, hogy ténylegesen milyen mértékű segítséget jelent ez az intézmények számára. A kormány idei béremelési ajánlatát továbbra is elfogadhatatlannak tartják az érintett szakszervezetek. Ha nem kapnak jobb ajánlatot, akkor a sztrájkbizottság felújítja tevékenységét.

Dzsessz-és filmklub

A Közgáz Dzsesszklub január 27-től minden pénteken várja az érdeklődőket a Kinizsi utcai kollégiumban. Dresch Mihály együttese játszik.

A közművelődési titkárságon és a dzsesszklubban kedvezménytel árulnak jegyeket az Art Ensemble of Chicago koncertjére. Vendégszenész: Szabados György. A koncert helye: a Petőfi Csarnok, időpontja: február 14.

Filmklub és színházjegy ügyekben bővebb információ szintén a közművelődési titkárságon, főépület, fszt. 22-es szoba, telefon: 217-5110.

GOMBOSTŰ

Új szakácsot szerződött az Erdei Okosok Bizottsága, mert a régi főztjét unta. A fakanál ünnepélyes átadásakor a főokos és az új szakács egyöntetűen hangsúlyozta, hogy az étkezde célja az erdei vadak minél jobb kiszolgálása és a szakácsnak ehhez kell tartania magát.

A szakács egy szép kövér hörcsög lett. Azért őt választották, mert úgy gondolták, jobb, ha a szakács nem az erdő kosztján húzza meg.

Egy kis ideig rendben is mentek a dolgok. Az erdő vadjai azt remélték, hogy ezzel az üggyel nem kell foglalkozniuk egy darabig. Tévédtek. A szakács átadta a fakanalat a kuktának, aki nem nagyon tudott főzni és a beosztottukba vetendő bizalom demokrati- kuss elvének hangoztatása mellett a környező erdőkben működő különféle vállalkozásainak fellendítésére koncentrált. Ennek gyében újításokkal is kísérletezett. Athelyezte az ebéddőt, reggel 9 és 10 közé. Mikor az erdő vadjai tiltakoztak, a szakács rámutatott, hogy nem értenek a korszerű munkaszervezéshez, és táplálkozástanból is több elégtelen osztott ki. További újítása az volt, hogy elrendelte: az erdő kíváncsi nyúltsanak be írásos kérelmet neki, és ő kijelöli a táplálkozás helyét és idejét. Az erdő kíváncsi továbbá kötelesek a megadott időpont előtt felőrával az étkezde bejárata előtt tízesével felsorakozni és sípszóra lépést tartva a kijelölt vályúhoz masírozni. Enni a zöld rakéta fellövése után szabad.

A szakács azzal indokolta a rendszabályokat, hogy rendcsinálás nélkül az étkezde működőképesége kerül veszélybe. Amióta ugyanis megszüntették a szakácsok pallosjogát, az erdő vadjai nagyon elvadultak: akkor ettek, amikor ehesek voltak (mint az állatok, mondta a szakács), nem köszöntek előre a mosogatóláncok és a legkülönfélébb időpontokban ételkérelmekkel maceráltak a kiszolgálókat. Ennek akarok véget vetni, nyilatkozta a szakács a helyi könyvostosban. A szabadosságba csapó magatartásformák megszüntetése nélkül nem jutok semmire, tette hozzá. Szerencse, hogy a főokos megérti törekvéseimet, bár ma még egyedül van. Remélem, hogy idő múltával mások is meg tudják közelíteni, ha el nem érhetik az ő rendkívül magas intellektuális szintjét.

A nyilatkozat nagy port kavart. Az erdő vadjai változásokat követelték, de szakácsüggyben az ilyesmi rendszerint nem határos. Így a tapasztaltabbak áttértek a hidegkosztra és várak. Többen emigráltak. Az egyik buta majom, aki a távoli erdőben híres tudos lett, néhány év múltán hazalátogatott. Megkérdezte: és mi lett a hörcsöggel? Gombostübe ült. Vérmergezést kapott? Nem, kipukkadat.

SZIGETI ENDRE

Mi lesz veled, MOZI?

A mozi a legelterjedtebb szórakozás volt még néhány évvel ezelőtt. Az utóbbi években azonban a számuk 2000-ról 500-ra esett vissza. Az elavult technika miatt a 16 mm-es mozihálózat szinte teljesen megszűnt, s miután ezek nagy többsége a falvakban üzemelt, ezzel megszűnt az egyetlen közösségi és kulturális célra alkalmas intézmény is ezeken a helyeken. A bezárt mozik egy részét bérbe adták. Diszkó, ABC-áruház létesült a helyükön. Ezek a leg-

szembetűnőbbek, amelyekkel az utca embere találkozik azon kívül, hogy manapság már a szovjet filmeket az amerikai filmek váltották fel. E téren a változások sokaságáról *Turcsányi Andrea* (IV. éves gazdálkodási hallgató) *irt TDK-dolgozatában az elmúlt tizenöt évben a filmszakma átalakulása; a filmforgalmazás és a moziüzemeltetés új útjai az 1990-es években címmel*. Ezúttal a dolgozat kapcsán ismertetjük a mozgóképi kultúra jelenlegi problémáit.

Helykeresés

Míg a szocializmusban a támogatott kultúrát piac- és költségérzékletlen gazdaság vette körül, addig a rendszerváltást követő évek természetesen ebben is változást hoztak. Mégis úgy tűnik, hogy a kultúra, benne pedig a mozihálózat ebben a rendszerben sem találta meg a helyét, és újabb és újabb kísérletek történnek a megfelelő pozíció megtalálására...

A filmtérületen belül, az alapvető feladatait szerint csoportosítva négy szakmai ágazatot különböztetünk meg. Ezek: a filmgyártás (Hunnia, Budapest, Játékfilm Stúdió Vállalat és a Mafilm); a filmforgalmazás (Mokép, Hungarofilm); a mozi üzemeltetési (20 moziüzemi vállalat tartotta össze a magyarországi mozikat) és

a filmtechnika-ipari szakmai ágazat.

Kezdetben csak a moziüzemi vállalatok kaptak forgalmazási jogot, majd megjelentek az amerikai és magyar magántulajdoni forgalmazók is... Így a Dunafilm, majd az Intercom, később a Constantin Film, de megmaradt a Mokép, mint 100 százalékos állami tulajdonban levő forgalmazó vállalat. 1991-ben jött létre a Flomex... A lehetőség más cégek számára is nyitott volt a filmforgalmazásban, s többen nagy profittal remélve éltek is vele, de anyagi bázis híján (a magyar filmkölcsönzési, kópiakészítési, reklámszolgáltatási költségek miatt) pár év működés után megszűntek ezt a tevékenységüket. (Panoráma, Saturnus Film, Tisza Film).

A legnagyobb forgalmazók

Az 1993-as piaci részesedést mutató adatok alapján három forgalmazó teszi ki ennek 90 százalékát: az Intercom, a UIP Dunafilm és a Flomex.

Az Intercom bemutatott filmjeit nem a szabadpiacon vásárolja, hanem az általa képviselt nagy amerikai majoroktól. Kizárólagos magyarországi forgalmazójaként dolgozik ügynöki rendszere. Az Intercom 90 százalékos tulajdono-

sa, a szakmailag és anyagilag is jelentős producer *Andy Wajna* ismerettségé révén került kapcsolatba az Intercom több nagy amerikai filmgyártóval. Ezek 1994-ben a következők: Columbia, Warner, Tristar, Buena, Vista csoport-Disney, Carrol Co., 20th Century Fox. 1990-ben az Intercom bekapcsolódott a moziüzemeltetésbe is. Egyébként a film mellett legnagyobb videoforgalmazó is.

A UIP Dunafilm a második legnagyobb forgalmazó, az első amerikai-magyar vegyes vállalat. Másfél évig működött így, majd a Budapest Film tokekevisonását követően 100 százalékos amerikai tulajdonba került. Az általa képviselt amerikai stúdiók: az Universal Pictures, Paramount Pictures, illetve a Metro-Goldwin-Mayer.

A Flomex a harmadik legnagyobb forgalmazó. Kizárólag magyarországi magántőkéből jött létre, kezdetben a Kossuth mozi bérletére. Filmjeit a szabadpiacon vásárolja, video- és filmforgalmazással foglalkozik. Az utóbbi időben science-fiction filmeket forgalmaz egy meghatározott profil kialakítása érdekében.

A filmforgalmazás gazdálkodási, üzleti szabályainak alapja,

hogy milyen feltételek mellett lehet egy adott filmet megkapni filmforgalmazásra. 1. „x” dollárért, 2. fix összegért, 3. a magyarországi forgalmazó megelőlegezi a költséget, begyűjti a bevételt és a profitot osztják el valamilyen arányban, a kockázatot pedig a magyarországi forgalmazó viseli, 4. a külföldi cég átadja a filmet forgalmazásra, állja a költségeket, de övé a bevétel is. Bizonyos összeget ügynöki jutalékként visszad a forgalmazónak. Ebben a koordinárendszerben dolgozik az összes forgalmazó ma Magyarországon, ahol a harmadik típusú egyedül a UIP Dunafilm, a negyedik típust pedig egyedül az Intercom képviseli.

Filmkölcsondíj

Bevételi oldalon a fő forrás a forgalmazók száma, a filmkölcsöndíj, mely lehet fix és százalékos. Ez utóbbi esetben 43, illetve 50 százalékos.

A moziüzemeltetők átalakulását az amerikai filmforgalmazók

Üzemeltetők

A megszűnt mozik mellett továbbra is üzemelő mozik formai gyakoriság sorrendjében a következők: társasági forma önkormányzati tulajdonnal, de már profitorientáltak; bérleti üzemeltetés; önkormányzati vállalat alapítása, amely mint költségvetési szerv működik; magántulajdonú mozik (autós mozik); egyéb, például öszevonás művelődési házzal, illetve az egyház által visszaigenyelt épület, amelyben mozi üzemel.

A Budapest Film a legnagyobb mozihálózat-üzemeltető, filmforgalmazást is folytat, elsősorban európai és művészfilmek behozatalára törekszik.

A technikai bázis lemaradt

A pályázatokról döntő Nemzeti Kuratórium 1993-ban 600 millió forintot a gyártásnak ítélte, a többit értékes filmek terjesztésére, illetve az Art mozihálózatra fordították. 1993 első félévében 15 millió forint jutott az üzemeltetésre (néhány évvel ezelőtt egy moziüzemi vállalat kapott ennyi pénzt). Ennek megfelelően a moziüzemeltetés technikai bázisa ma Magyarországon jelentősen elma-

Moziüzemeltetés Nyugat-Európában

Nyugaton több teremből álló multiplexeket üzemeltetnek, ahol a termék száma a város lakosságának számától függően 5 vagy 10 lehet. A termék befogadóképessé-

ge 500-tól 100 személyes kamara-teremig terjed. Ebben a szisztémában a néző maga választ, a forgalmazók egyre bővülő kínálatukkal több városban is be tudják

mutatni filmjeiket. Természetesen Nyugaton sincs minden helységben mozi. De egyre inkább terjed a home-cinema, ahol 110-130 centiméteres átlójú képernyőn nézhetik saját lakásukban a filmeket.

A nyugati rendszerbe a kompromisszumos alku eredményeképp-

A hollywoodi filmkultúra neveltjei

A filmszakma válsága nemcsak Magyarországon, de a világ más országaiban is lezajlott. Nem általában a gazdasági helyzet volt az oka, sokkal inkább az, hogy állami beavatkozás nélkül, a világ valamennyi országában a nemzeti filmkultúra és a történelmi esztétikai érték katasztrofálisan periferiára szorult, miközben egyetlen ország audiovizuális kultúrájának termékei uralkodni valamilyen ország filmkultúráját. Ennek eredményeképpen az új nemzedékek már szinte egyértelműen a hollywoodi filmkultúra neveltjei. Úgy tűnik, a világ egyetlen országában sem kivétel ez alól: ha ideig-óraig lezárják a sormópókat, azok felnyitásával a sintha semmi sem történt volna. Az ötvenes évekkel összehasonlítva a következő negatív változások tapasztalhatók:

Míg korábban egyes országok filmjeinek, vagy számos sikerfilmnek a kirekesztésével sikerült a nemzeti kultúrát védeni, ma már ezeknek a kirekesztő tényezőknél megszűnt a hatásuk vagy erősen leredukálódtak, hiszen az elektronika, az új tömegkommunikációs eszközök vették át a hagyományos filmtérjesztés funkcióit,

Milyen film kell a nézőknek?

Amire igazán vevők, azok az amerikai filmek. Korábban az utolsó három helyen volt az olasz, francia film is, ma pedig csak kizárólag amerikai. Érdeklődők ma sincsenek többen, csak ez az érdeklődés akkor húsz filmet, ma pedig

pen a premierhéten a bevétel esetleg 90 százaléka is a forgalmazót illeti meg, míg az ötödik héten csak a 10 százaléka. Ezzel szemben nálunk fix százalékos kölcsöndíjat kérnek, és ezt nem a kereslet és a kínálat viszonyai alakítják ki.

Azokra viszont az egyes kormányoknak az Egyesült Államokkal szemben még befolyásolási lehetőségeik vannak.

Ma a nemzeti filmipar egyre inkább hanyatló deficitös üzleti vállalkozások soraiba degradálódott, amely már nem képes a piaci rendszeren belül fennállni. Legtöbb bankár vonakodik kölcsönt adni, mert a kis országok nemzeti filmgyártása nem jó üzlet. Minden bürokratikus mellékhatással együtt azok az országok jártak jól (Kanada, Ausztrália, Svédország), ahol racionálisabban, s egyértelműen építették ki a nem kereskedelmi központi filmintézeteket, állami hivatalokat. Velük szemben az olyan nagy hagyományos filmkultúrák, mint Franciaország, Oroszország, Anglia, hogy a kis országokról ne is beszéljünk, intézményi válságba kerültek.

A nehéz gazdasági helyzetben több nyugati kormány nem is kíván strukturális változásokat e téren, sőt egyenesen engedményeket tesz a kommercializmus irányába, az amerikaiizálódás felé, mivel nyilvánvaló, hogy a strukturális változások és az ellenakciósok túl sokba kerülnek.

Privatizációs problémák

Ennek lényege nem a mozik bérebeadása lesz, hanem a még állami önkormányzati tulajdonban levő filmforgalmazó vállalatok értékesítése. Ha magántulajdonná válhat egy mozi, akkor nincs akadálya annak, hogy egy magánszemély 10, 20, 30 mozi birtokoljon, és létrehozzon egy új hálózatot. Így elindulhat a fejlődés abban az irányban, ahogyan ez Nyugat-Európában működik. Jelenleg sajnos mégis úgy tűnik, hogy nem sok olyan vállalkozó lesz, aki a magas árat kifizetve még tovább is folytatja a moziizálást. Egy budapesti kulcsmozi ugyanis körülbelül 300 millió forint körüli érték, amelyet

a szakma nem tud kitermelni, és kölcsönből sem tudja finanszírozni. De a tőkeerős forgalmazóknak sem érdeke egy mozi megvásárlása, hiszen a bérleti szerződéssel megmenekül a felújítási, korszerűsítési költségektől is. Természetesen más célra való felhasználtság esetén a mozikra több vevő is akadna. Ki lehetne ugyan kötni a funkciót, de ez teljes tulajdonlás esetén évek múlva már elszökne.

Ez volt a helyzet 1994-ben a mozik táján, de könnyen lehet, hogy a privatizáció lefolytatása után ez a moziárulat már teljesen más képet mutat.

A pedagógia tanszék tanulmányi versenypályázata

A pályázaton részt vehetnek az egyetlen hallgatói közül azok, akik érdeklődnek a pszichológia és pedagógia kérdései iránt, esetleg előtanulmányaik is vannak ilyen terén. Tehát a pályázó felhasználhatja addigi tanulmányai során készített munkáit, vizsgálatait, de természetesen egészen új problémák megközelítésével, kifejtésével is foglalkozhat.

Követelmények:

- Kizárólag tudományos igénnyel készült elméleti és/vagy empirikus vizsgálatokon alapuló dolgozatokat vesszünk figyelembe.
 - A felhasznált források pontos jelölése, a témával kapcsolatos bibliográfiai hivatkozások formai szempontból is kielégítő közlése.
 - A dolgozatot gépelve, 2 példányban, évfolyam és szak megjelölésével a pedagógia tanszéken kérjük leadni.
- Javasolt témakörök:**
1. A pedagógia tanszék által tartott egyes proszemináriumi, alternatív és fakultatív tárgyak témaköréből egy választott terület feldolgozása
 2. Iskola és társadalom
- Válság és megújulás az oktatásban. Egy kísérleti iskola tevékenységének elemzése (pl. Alternatív Közgazdasági Gimnázium).

Pedagógia tanszék

FELHÍVÁS

a gazdálkodási szak IV. éves hallgatóihoz

Egyetemünk ettől a tanévtől kezdve bekapcsolódik a CEMS (Community of European Management Schools) hálózatba. Ennek keretében lehetőség nyílik arra, hogy hallgatónk egy szemesztert külföldi egyetemen töltsenek. A képzés beszámít itthoni egyetemi tanulmányaikba.

A külföldi képzésben való részvétel feltétele, hogy a hallgatók az 1994/95. tanév II. félévében felvegyék a CEMS-együttműködés keretében, itthon szervezett kurzusokat. A következő félévben (angol nyelven) az alábbi kurzusokat hirdetjük meg:

Tárgy	Tárgyfelelős oktató
1. Economic Policies of the European Union	Lórinóczné Istvánffy Hajna
2. International Marketing	Tóth Tamás
3. Strategic Management of Industrial Environments	Erik Aal

A három tárgyból kettőt szükséges felvenni.
A fenti tárgyakra a Gazdálkodástudományi kar dékáni hivatalában Mőger Mónikánál (I. em. 199.) lehet jelentkezni 1995. február 10-ig. Az oktatás február közepén kezdődik.

Gazdálkodástudományi kar, dékáni hivatal

NEW COURSE FOR SPRING SEMESTER 1995

PRINCIPLES AND PRACTICE OF INTERNATIONAL NEGOTIATION

LECTURER: PATRICK J. FLOOD

FORMER CAREER DIPLOMAT, US FOREIGN SERVICE

This course is designed to introduce students to the art of negotiation as a professional skill. The course combines principles with case studies and practical exercises in which students can experience the challenges, risks and opportunities present in a negotiating situation. Students will learn to identify and avoid the more usual pitfalls and to develop strategies that lead to successful conclusion of mutually beneficial agreements.

The course is taught in English. The textbook and other course materials, including case studies, will be provided on loan by the lecturer.

The time and location of class meetings will be announced at the beginning of the semester.

Application: Kinizsi u. 1-2. Room 244.

- Szóval doktor akartál lenni?
- '93 elején határoztam el a tanárainm sugallatára. Utolsó alkalmom volt, miután a kisdoktorizás ezzel meg is szűnik.
- Dr. Horváth Zoltán, ez lett volna a végeredmény.
- Igen. Sima úgynek látszott. Logisztikával akartam foglalkozni makroszinten. A diplomamunkám is ez volt. A munkaköröm pedig közel állt a témához. Az egyetem után a Volán Egyesületnél helyezkedtem el mint szállítmányozási és informatikai főelőadó, majd nem sokkal a belépésem után menedzser lettem. Ezen a helyen könnyen jutottam új információkhoz, és a cégnél is jó néven vették, hogy logisztikával foglalkozom.

'93 áprilisában nyújtottam be a tervemet. Egy-két hónapon belül dönteni kellett volna, de a rendszer sok bizonytalansága miatt csak szeptemberben hozták nyilvánosságra, hogy a doktori bizottság elfogadta a tervemet. Ezzel tulajdonképpen elvesztett egy félév. Kijelölték a konzulenset, és a három tantárgyat, amiből két éven belül szigorlatot kell tennem, méghozzá egyszerre, egy napon. Ezután adhatom be csak a doktori disszertációt, ugyanis három év alatt kell lektorálnia.

Mindjárt szeptemberben felajánlották, hogy letehetem a három vizsgát október második felében. Megköszöntem, de nem éltem vele. Ugyanis '93 nyarán közben állást változtattam. A Volán sajnos nem volt egy jól fizető hely. Nyugis hely volt, ahol a doktoriimat kényelmesen megirhattam volna, azonban júliusban eljöttem a Röltexhez elemző üzembiztosnak, és még a próbaidő alatt szeptemberben kineveztek pénzügyi osztályvezetőnek. Az üzembiztos munkakör mellett el tudtam volna vinni a doktori témát, de miután pénzügyes lettem, a helyzet megváltozott.

- Gondolom, mivel közlekedésszak voltál, némi problémát okozott ez a váltás.

- Valóban sok minden idegen volt, amit meg kellett tanulnom, de ez akkor sem lett volna könnyű, ha pénzügyszakos vagyok. Szóval akkor szóba se jöhetett a három szigorlati tárgy.

'94. március-április hónapjában ismét lehetőség nyílt a vizsgákra, de a vállalatnál akkor tetőztek a pénzügyi teendők: adóbevallás, mérlegkészítés. Reggel nyolctól este hétig dolgoztam, mindent bele-

Pályázat

A pénzügyi tanszék pályázatot hirdet a hallgatói tandíj - ösztöndíj - tanulói hitel témakörében. Pályázni a téma kezelésére tett átfogó javaslatokkal lehet. A pályázat

I. díja 50 000 Ft; II. díja 30 000 Ft; III. díja 20 000 Ft.

(A díjak megoszthatók, illetve átcsoportosíthatók. Megfelelő színvonalú pályamunka hiányában a zsűri a díjak egy részét visszatarthatja.)

A pályamunkákat a terület neves szakértőiből és a pénzügyi tanszék oktatóiból álló bizottság fogja értékelni.

A pályázatokat két gépellátványban kérjük a tanszék titkárságán leadni.

Beadási határidő: 1995. III. 31.

További felvilágosítás: pénzügyi tanszék, E283.

Demonstrátorokat keres

Az International Studies Center nyelv-tudás, kommunikációs készség, tapasztalat Novell Netware 3.xx hálózatokban, a következő op. rendszerek/programcsomagok legalább felhasználói szintű ismerete:

- MS DOS 5.00
 - MS Windows 3.1
 - Novell Netware 3.1x
 - WordPerfect 6.0/DOS
 - MS WinWord 2.0
 - MS Excel 4.0
 - Quattro Pro 4.0/DOS
 - PMail elektronikus posta
- (Lotus 1-2-3, SPSS/PC+, Gopher/FTP-klentek, Telnet-klensek: nem feltétlenül szükséges, de jó, ha ismeri).
- A demonstrátorok feladata:**
- a megbeszélte időpontokban a gépterem-nyitvatartási ügyeletet fenntartani,
 - a nyitva tartás alatt a gépterem rendjére felügyelni, a munka zavartalan folyását biztosítani,
 - a diákoknak segítséget nyújtani,
 - a felhasználók állományait - megbeszélés szerint - karbantartani.
- Bérezés: óránként 250 Ft.**

Követelmények:

- munkavállalói engedély (külföldi, ill. a BKE-n kívüli tanuló jelentkezéskor esetén),
- magas szintű szóbeli angol-

Jelentkezés és egyeztetés:

e-mail: kean&cleo.bke.hu
Tel.: 217-1153, Kemény András
Személyesen: BKE Fővámi téri épület, I. 136, Kemény Andrásnál.

Pályázati felhívás

A pénzügyi tanszék pályázatot hirdet a Modern vállalati pénzügyek tárgy tananyag fejlesztésére. A pályázaton a tárgy keretébe tartozó feladatsorokkal lehet részt venni. A sornak 10 tesztkérdést (négy választási lehetőség, egy jó belőlük) és 5 példát (megoldással) kell tartalmaznia. Fordított vagy átvett feladatokról pontos hivatkozást kérünk. Egy pályázó több anyaggal is pályázhat.

A pályázat I. díja 30 000 Ft; II. díja 20 000 Ft; III. díja 10 000.

(A díjak megoszthatók, illetve átcsoportosíthatók. Megfelelő színvonalú pályamunkák hiányában a zsűri a díjak egy részét visszatarthatja.)

A pályázatokat két gépellátványban kérjük a tanszék titkárságán leadni.

Beadási határidő: 1995. II. 28.

További felvilágosítás: pénzügyi tanszék, E283.

Kapitalizmus, demokrácia, átmenet

A tavaszi félévben dr. Darryl Reed a gazdaságtudományi központ vendégoktatója angol nyelvű kurzust hirdet „Capitalism, Democracy and Transition” címmel. A kurzus szabad alternatív tárgyként felvehető, megkötés nélkül. Elsősorban olyan hallgatók jelentkezését várjuk, akik érdeklődnek a politikai filozófia, az etika és a gazdasági átmenet problémáiról. Jelentkezni lehet a vállalatgazdaságtan tanszék titkárságán (118-3037) vagy a gazdaságtudományi központban (Veres Pálné u. 36. 1. em. 116.).

Kálvária Lesz-e belőle doktori?

adtam, ugyanis itt nem lehet tévedni. Így aztán elfogyott az energiám, és a vizsgákat az év második felére halasztottam.

Csakham '94 nyarán megházasodtam. Szeptemberben elmentem nászútra, és az ember a nászúton nem tanul. Egyébként is a házasság gyökeresen megváltoztatta az életemet, 26 éves koromig a szülői háznál gondoskodtak rólam, most meg egyszerre nyakunkba szakadt az önálló élet minden nehézsége, a lakásproblémával együtt.

- De a Röltex, az maradt?
- Csak közben eladták. Most új tulajdonosa van. Többek között az én feladatom volt menedzselni a váltást szeptember 30-ra. A régi tulajdonos ajánlatot tett, hogy menjek velem bankos területre dolgozni. Végül is maradtam.

- És mi lett a vizsgákkal?
- A sűrűsödő feladatok sokaságát előre látva írtam egy kérényt az egyetemnek, hogy nem fogom tudni teljesíteni a doktori követelményeket, éppen ezért azt hiszem, az lenne a legjobb, ha visszalépnék. Ráadásul szeretek mindent lelkiismeretesen elvégezni. Van, aki épphogy tanul valamit, és nyugodtan elmegy vizsgázni. Ez nekem nem megy.

Amikor felhívtam a dékánban az illetékes hölgyeket, hogy megkapták-e a levelemet, lebeszéltek a szándékomról. Inkább halasszák, javasolták. És a rábeszélés hatott rám. Egyrészt mert valóban ez az utolsó alkalom a kisdoktori megszerzésére, a másik meg hogy nem adják vissza a 36 ezer forintot, amit a doktori vizsgára be kellett fizetnem.

- Miért? Ez idő alatt olyan sokat foglalkoztak veled, hogy kimerítették a 36 ezer forintot?

Pénzszámlálás Mozart dallamára

Legszívesebben musicalt, Mozartot, Beethovent hallgat. És persze Bartókot. Szabadidejében színházba, koncertre jár. De a szabadidő az évnek csak egy része. A többiben a Közgáz pénztárossáként tevékenykedik Lengvári Éva. Reggel nyolcra jár. Mindennap szűkös egy kis idő a napi munka előkészítéséhez. Fizetésnapokon sokszor tíz óra előtt nyitva a pénztár és az ajtó előtt kigyózó sor még kettőre sem mindig fogy el. Ezt a munkát csak az évek során megszerzett rutinnal és türelemmel lehet végezni.

- Kilenc évvel ezelőtt egy kisebb cég gazdasági részlegétől kerültem az egyetemre - mondja Lengvári Évke, ahogy a legtöbben ismerik. - A pénztárosi teendőim kívül az egyetemi alapítványok kifizetéseit is én intézem. Nap mint nap kapcsolatban vagyok különböző korosztályú emberekkel. A diákokkal nincs semmi problémám, kedvesek, aranyosak, de ki hallott már olyan hallgatóról, aki ne lenne türelmetlen. Mindig rohannak, kevés az idejük, mindent azonnal szeretnének megkapni. Jól kijövök a dolgozókkal is, nem nagyon hozzák ide mindennapi gondjaikat. Igazából tudják, hogy mennyi pénz lapul a borítékban, csak néha tesznek egy-egy megjegyzést arról, hogy megint beljebb kell húzni a nadrárgsziát. A külföldi vendégoktatókkal, hallgatókkal sem volt még problémám, valahogy mindig átidaljuk a nyelvi nehézségeket.

Aki megfordul a pénztárban az csak a pultot látja, azon a tollat, amivel alá kell írnia, hogy felvette a pénzt. Mindenki csak arra figyel, hogy az elszámolás pontos legyen. Egy aláírás, és már megy is. Az üvegajtó mögé még a fegyveres őr sem léphet be. Bár a modern technika, a bankkártyás kifizetési rendszer átvette a pénztár szerepének egy részét, fizetésnapokon még ma is igen nagy összeg cserél gazdát a földszinti szobában.

- A kártyás bérkifizetés nem úgy vált be, ahogy tervezték - folytatja Éva -, így a mai napig, ha jól tudom, többen veszik fel nálam a járandóságokat, mint a bankban. Az igaz, hogy a diákkifizetések terhet levették a vállamról, ökö minden pénzt bankon keresztül kapnak.

Ellenben kaptam egy biztonsági órát a fizetésnapokra. Erről az az én személyes véleményem, hogy egy rabló ügysem akkor látna munkához, amikor kint tömött sorokban várokoznak az emberek. Egyébként amióta itt dolgozom semmi ilyen jellegű incidens nem történt.

A politika is érdekli Évát. Nyitott minden iránt, ami az emberek sorsával kapcsolatos. Nem titkolja, tagja a Magyar Szocialista Pártnak, de úgy érzi, ezzel nem politizál többet, mint az átlagember. Néha elmegy gyűlésekre, mindig részt vesz a szavazásokon, de nem „pártaktivista”.

- Hogy mi az, ami felbosszant? Ha valami nem úgy megy, ahogy mennie kellene. Ha rossz a szervezés, ha emiatt nem tudom a munkámat végezni. Bosszant az aránytalanság és az igazságtalanság.

Szeretem, ha az emberek, akikkel kapcsolatban vagyok, elégedettek, vidámak. Nagyon szeretem a zenét, ezt becsüppeszem ide a pénztárba is. Tudom, Bartók nem mindenki számára „fogyasztható”, de én szívesen hallgatom. Nem mindent, viszont a kedvenceimet CD-n is megvásárolom. Van egy kis lejátszóm, amikor munka után hazamegyek, felteszem az egyik lemezt. A muzsika feledtetni a hétköznap gondjait.

k.

- Szó sincs róla. Mindössze egyet keresem fel a három tanszékem, hogy kijelöljék a szigorlati tárgyak anyagát és bemutatkoztam a hivatalos konzulensnél. De hát ez a szabály, mondták, pénz vissza nem jár. Ez persze nem jó, mondtam, akkor viszont tépjék össze a levelet és írtam egy másikat, melyben kértem, hogy halasszák el a vizsgáimat '95 első félévére.

A tulajdonosváltással gazdasági igazgató lettem. Így 1994. október 1-jétől a pénzügy mellé a számvitel is a nyakamba szakadt. 10 órát dolgozom naponta. Délután négykor lejár a munkaidőm, de csak hat órákor kezdek azon gondolkodni, hogy hazamegyek.

Végül is összeszedtem magam és novemberben nekiálltam a könyveknek. Mit mondjak, fél könyvet tudtam elolvasni egy hónap alatt. Nem tudom a hétköznapjaimat összehangolni a feladatokkal. Korábban a feleségem szüleinél laktunk, jelenleg bérelt lakásban élünk. De többet vagyunk az állásom is észveszejtő, mint otthon, mert még nekünk ez az önállóodás.

Lelki teher is számomra ez a doktori. A szüleim, különösen a mamám nagyon szeretné, ha a fia doktor lenne. Ő fizette be a 36 ezerret is. Éppenséggel ennek a pénznek most volna helye máshol is.

- Végül is még nincs minden veszve, nem futottál ki az időből.

- Nem, de erősen vajudok, hogy mi legyen. Nem szeretek meghátrálni sem. Ráadásul, hogy távol kerültem a témakörtől, nem tudom, hogy irjam meg a disszertációt, hacsak gyökeresen át nem alakítom a témát. Ez pedig nem lehetséges. Számitalanszor végig gondoltam, hogy halasszak vagy kiszálljak? Nem tudom rászánni magam a döntésre. Hogy mi lehet az oka? Fáradtság, kedvetlenség, hogy már más a témám, vagy hogy bele kell szoknom egy teljesen új életvitelbe, és mindemellett az állásom is észveszejtő. Nem tudom. Tény, hogy mindez, együtt a doktoriival, nem megy. Válaszstanom kell. Persze fejmemre olvashatnák, minek vállaltam mindezt, ha ennyire ellent szól a tudományos munkának. Tőlük én is megkérdézném: Miért, olyan világban élünk, amikor egy fiatal közgazdász visszautasíthat egy vezető állást? Ellenkezőleg. Ha ilyen lehetősége van, akkor abba bele kell kapaszkodnia. A tudományos élet ugyanis ma nem kifizetődő.

H. E.

Pazar napok Düsseldorfban

Szikrázóan napsütéses decemberi reggelre ébredtünk (éppen-hogy), s máris ott találtuk magunkat a reptéren egyekví minibusz megállójában. Már javában rogtunk Ferihegy-2 felé, amikor azon kezdtem gondolkodni (hála az előző este néhány pikoló sörnek!), vajon mit is kereshetek én itt. Aztán beugrott. A minibusz motorja és folytatott utunkat a reptérre. Közben nekem is eszembe jutott, hogy a düsseldorf egyetem kosárlabdacsapata – amely rendszeres résztvevője a Közgáz DSK által évente megrendezett tavaszi nemzetközi kosárlabdatornának – meghívta a diáksportkör két csapatát és a torna szervezőit, hogy töltsenek el szeretett városukban egy hosszúra nyújtott hétvégét némi kosárlabdázással fűszerezve, ezáltal is ápolva a kölcsönös barátságot.

A Maculan Középületépítő Nemzetközi Kft. hathatós segítségével még a tempom „egyetemista” egereinek is elérhető közelségbe került az utazás. A megérkezés hatalmas örömeire délután azonnal alkalmas helyet kerestünk, ahol egy hagyományos német sör mellett „elmerenghetünk” az élet nagy kérdéseiről. Szinte azonnal utunkba akadt a helyi Irish Pub, amelyet a legmegfelelőbbnek találtunk a célra. A

harmadik sör után úgy éreztük, legfőbb ideje, hogy legurítsuk a negyediket is. Este altató gyanánt – az időközben befutott német vendéglátóinkkal – magunkévá tettünk még néhány vekni „folyékony kenyeret”.

Másnap a helybeli OTP (ott érdekes módon Sparkassének hívják) volt látogatásunk célpontja. Ennek során rendkívül sok hasznos információval gazdagodtunk a német bankrendszerre és bankárképzésre vonatkozóan. A munkabérek követően pedig a bankpáncéltermével is közeli ismeretségbe kerültünk. Délután aztán egészen fantasztikus élményben volt részünk. Egy vízi állatkertben töltöttünk el néhány mesés szék

órát, ahol a folyók és tengerek élővilágát természetes környezetükben csodálhattuk meg. Másnap 20 csapatos kosárlabda-villámturnán vettünk részt, amelyet az tett külön emlékeztető, hogy 2 lány és 3 fiú alkotott egy csapatot, valamint hogy a lányok kosarai egy ponttal többet értek, mint a fiúkéi. A magyar sportdiplomáciát egyebek mellett az is dicséri, hogy a vendéglátók együttesét „magunk elé engedve”, csapataink a dobogó 2. és 3. fokára állhattak fel. A nap óriási bulival zárult, folyt az „üditő” nedű, és amikor a hangulat végképp a tetőfokára hágott, a vérmesebb „versenyzők” még az asztalon táncolást sem vették meg.

Last opportunity to apply for ISC courses!

The International Studies Center is advertising again in the Spring semester of the academic year 1994/95 its courses taught in English, by Hungarian BUES professors and foreign guest lecturers free of charge for the third, fourth and fifth year students of the BUES. All ISC courses can be counted into the students' allowance of free elective courses, several can replace the regular core or specialization courses.
 First day of classes: January 30, 1995
 Add/Drop period: January 30-February 9, 1995
 For more detailed information and application forms, please contact the ISC Office (Room 136, main building)

Ösztöndíjak az Amerikai Egyesült Államokba

Az Amerikai Egyesült Államok kormányja „Central and Eastern European Graduate Fellowships” program címen egy-, illetve két éves ösztöndíjakat hirdet meg diplomás, fiatal magyar szakemberek számára kereskedelem, közgazdaságtan, államigazgatás, a felsőoktatás szervezése, tömegtájékoztatás/újságírás és jog témakörökben 1995. augusztusi kezdettel.
 További információ:
Fulbrigh Bizottság
 1146 Budapest, Ajtósi Dűrer sor 19-21.
 Tel.: 183-6580, 183-7777

A diáksportkör nagy sikerű kosárlabda-házibajnoksága

November végén a DSK megrendezte kétnapos kosárlabdabajnokságát. A mérkőzéseket az izgalmas, hogy az előzetesen jelentkezett, mintegy 60 kosárlabdabarátot a bajnokság előtt sorsolt csapatokba a rendezőség. Így a csapatok bemutatkozás

után igazából a mérkőzéseken, a játék hevében kaptak lehetőséget az egymással való ismerkedésre. A mérkőzéseket a nyugat-európai egyetemeken évek óta alkalmaszabályok szerint rendezték meg. Ennek lényege, hogy a csapatokban minimum egy női játékosnak

DSK focibajnokság

Véget értek a teremfocibajnokság őszi fordulói, végeredményt és a tavaszi első két forduló mérkőzéseinek alapján kialakult a tavaszi rájátszás első- és sejt. Részletesebb információt a Kinizsi utcai tornafelsőházának webzóna. Az alábbiakban közöljük a terem hirdetőablakján találhattok.

Az őszi végeredmény:

A csoport:	B csoport:
1. Győri Ördögök 9 6 2 1 26-12 20	1. Silkepil 9 6 2 1 21-8 20
2. Min. Program 9 6 2 1 17-5 20	2. Nemescek 9 5 2 2 17-13 17
3. F. U. Slovan 9 6 1 2 29-18 19	3. Buchers 9 4 3 2 10-7 15
4. Pepsi H. City 9 6 - 3 16-8 18	4. Zománc 9 4 3 2 9-6 15
5. F. Hangyálok 9 6 - 3 18-15 18	5. Belfegor 9 5 - 4 16-14 15
6. No Name Boys 9 4 1 4 20-15 13	6. Bambola B. 9 4 2 3 19-15 14
7. Ifi Fiesta 9 2 3 4 7-11 9	7. Mari néni* 9 5 - 4 15-11 13
8. Helyi Sördögök 9 2 - 7 11-24 6	8. ELEF 9 2 - 7 11-21 6
9. FC Copacabana* 9 2 - 7 17-23 4	9. Inn-team* 9 2 1 6 13-14 5
10. UTE 9 - 1 8 9-39 1	10. FC Futbalek* 9 1 1 7 5-23 2

(* ki nem állásért 2 büntetőpont levonva!
 - a vonal feletti csapatok jutottak a felsőházba!)

A DSK TEREMFOCI-BAJNOKSÁG TAVASZI CSOPORTBEOSZTÁSA

Alsóház (hétfő):	Felsőház (kedd):
1. No Name baoy	1. Győri Ördögök
2. Bambola Bimba	2. Silkepil
3. Ifi Fiesta	3. Minimál Program
4. Mari néni	4. Nemescek
5. Helyi Sördögök	5. F. U. Slovan
6. ELEF	6. Buchers
7. FC Copacabana	7. Pepsi H. City
8. Inn-team	8. Zománc
9. UTE	9. Fekete Hangyálok
10. FC Futbalek	10. Belfegor

Az Alsóház állása a rájátszás előtt: (az egymás elleni eredmények alapján)

1. No Name Boys	4 3 - 1	14-4	9
2. Mari néni	4 3 - 1	10-7	9
3. Ifi Fiesta	4 2 1 1	4-6	7
4. Bambola Bimba	4 2 - 2	10-9	6
5. ELEF	4 2 - 2	6-7	6
6. Helyi Sördögök	4 2 - 2	9-12	6
7. Inn-team*	4 2 - 2	9-5	4
8. FC Copacabana*	4 2 - 2	7-5	4
9. FC Futbalek	4 1 - 3	4-13	3
10. UTE	4 - 1 3	5-12	1

(*ki nem állásért 2 pont levonva!)
 A Felsőházba jutott csapatok tiszta lappal indulnak

A BAJNOKSÁG TAVASZI SORSOLÁSA

Hétfői csoport:

1. forduló febr. 13.
- 20.30 Ifi Fiesta-Inn-team
- 21.00 FC Copacabana-Mari néni
- 21.30 Helyi Sördögök-ELEF
- 22.00 No Name Boys-FC Futbalek
- 22.30 UTE-Bambola

2. forduló febr. 20.

- 20.30 Bambola-FC Copacabana
- 21.00 UTE-FC Futbalek
- 21.30 Inn-team-No Name Boys
- 22.00 Sördögök-Mari néni
- 22.30 ELEF-Ifi Fiesta

Keddi csoport:

1. forduló febr. 14.
- 20.30 Belfegor-Győri Ördögök
- 21.00 Silkepil-F. Hangyálok
- 21.30 Buchers-F. U. Slovan
- 22.00 Min. Program-Zománc
- 22.30 Nemescek-Pepsi

2. forduló febr. 21.

- 20.30 Zománc-Nemescek
- 21.00 Silkepil-Belfegor
- 21.30 Min. Program-F. U. Slovan
- 22.00 Pepsi-Buchers
- 22.30 Győri Ördögök-F. Hangyálok

A BAJNOKSÁG VÉGEREDMÉNYE:

1. Zöldek

(Biacs Rita, Kovács Réka, János Balázs, Kiss Szabolcs, Kotányi Balázs, Perényi Patrik, Szolnoki Péter)

2. Pirosak

(Insperger R., Leskó M., Fézler Zs., Matskási Z., Piros L., Töreki Sz., Svékus M.)

3. Feketések

(Turcsányi D., Bodnár I., Fekete Zs., Szabó A., Szesztai D., Szombati Zs., Tanács Z.)

4. Lilák, 5. Sárgák, 6. Fehérek, 7. Kékek

A BAJNOKSÁG LEGJOBB NŐI ÉS FÉRFI JÁTÉKOSA:

Turcsányi Dóra, Szolnoki Péter

tékosnak állandóan pályán kellett lennie, s hogy az általuk elért kosarak egy-egy ponttal többet értek. Fontos különbség volt – s néhány játékosnak, csapatnak ez okozta a legnagyobb problémát –, hogy a csapatok nem dobtak büntetőket, hanem az ötödik csapat-hiba után minden személyi hiba egy pontot jelentett az ellenfélnek.

Osszességében azonban a játékosok hamar alkalmazkodtak a szabályokhoz és így jó hangulatban, sportszerűen zajlottak le a mérkőzések. A kétnapos rendezvény csúcspontját a bajnokság All-Star csapatának az NB-I-es

Közgáz-Matáv négyes fogatának edzőjükkal, Kovács Lászlóval (Boda Krisztina, Fazekas Ágnes, „vegy(es)ített” gámeccse jelen-Juhász Katalin, Márton Enikő) tette.

A TANSZÉK

7. évfolyam, 1. szám

Történik: a Mintagazdaságtan tanszéken
 Írta: Böhm, Sümeghy, dr. Mágenheim

(Doy Andre feltámad. Három hónapja egy rosszízű újságcikkeltől kapott infarktust, de kiderül, hogy az egész csak egy rossz álom volt.)

Doy: Szervuszatok, kezit csókolom, Emőke.

Cseh Cs. Emőke: Jó napot, Bandi bácsi! Hát maga visszajött?

Doy: Tetszik tudni, van egy kiváló információ.

S. Neky: Halljuk, biztos valami kis zaftos eset.

Doy: Ott hagytuk abba, hogy Dekák elkezdtek munkásöröznöni a Szabad Lapban. Kérlek szépen, kiderült, hogy Arady, a társszerző külső munkatárs egy roppant népszerű lapnál. No vajon melyik lehet az?

Ekcsőli Dénes: Mintagazdasági Fórum!

S. Neky: Dehogy! Biztosan a Nagygazdaságtani Kisokos...

Cseh: Ugyan, Iván. Arady írja a horoszkópát a Kismenyedbe, én olvasom is minden héten.

Doy: Ezt maga tudta, Emőke? Nahát! Megspórolhattunk volna három hónapot. De most már mindegy. Történt valami időközben?

S. Neky: Hogyne. Válságos lemondott. Azt nem tudjuk, miért, mert még senki nem tudta megfejteni a levelét, pedig országos pályázatot is kiírtak.

Doy: És ki megy a helyére?

Ekcsőli: Azt mondják, Hevesi. Pedig Doktori is szívesen beugrott volna.

Doy: És a Hevesi helyére?

S. Neky: Azt még nem tudjuk, de állítólag B. Tóv Ende már be is ment érdeklődni, hogy mikor írják ki a pályázatot.

Ekcsőli: De sürgős! Tudja mit, Bandi bácsi? Siessen felvenni a ruhautalványait, mert még megnézheti az üres polcokat az áruházbán.

(Futrinka, Futó és Stócz a menzán.)

Futó: Nem tudom, hová rohannak így az árakkal. Lehetne már valami tiltakozó akció.

Stócz: Állítólag már készül is, csak nem tudom mikor.

Futó: Amíg volt demonstrátorunk, mindig jól voltunk informálva az ilyen dolgokról. Nem kellene megint felvenni egyet-kettőt?

Futrinka: Jó ötlet, és akkor nekem se kellene annyi zéhát javítanom.

Stócz: Nézd, ott jön Hajsz Eszter! Vajon miért olyan ideges?

Futó: Hogy most miért, azt nem tudom. De a vizsgaidőszakban egyszer jól megjárta. Egy hallgató nagyon hangosan, nevetgélve dumált a titkárságon. Mire kijött Eszter a szobájából, és megkérdezte tőle, hogy „mitől olyan vidám”. Az ipse meg, kezében az indexszel, na, mit gondoltok, mit mondott?

Futrinka: Honnan tudnám, nem voltam ott.

Futó: Azt, hogy „attól, hogy soha a bűdös életbe nem kell többet erre a tanszékre jönnöm”.

Stócz: Ezért mondom mindig, hogy finoman kell a hallgatóval bánni, gyerekek. Lelke van neki!

(Rögtönzött tanszéki gyűlés a Mintavállalkozások gazdaságtana, a tanszék törzstárgyának sikeres lezárását követően. Először vesz részt rajta a tetszhalálból visszatért Doy Andre.)

Stócz Ica: Ende bácsi, olyan halottsapádan nézel ki. Nem érzed még jól magad, vagy a rossz álomtól?

Doy Andre: Aludni? Nem gondolod komolyan, hogy a tegnaptól maradt kétszáz dolgozat mellett arra is jutott időm?

S. Neky Iván: Szérettel üdvözlöm a megjelenteket, és külön is Bandi bácsit, aki már sikeresen visszailleszkedett a munkatempóba. Szeretném egyben felhívni a figyelmedet, hogy azok a tanszéki kik alatt, amit átaludtál, összesen negyvenezer forint késésszándék gyűlt össze.

Futó Péter: Szerencse, hogy nem patkoltál el. Gondold csak meg, akkor most hol tartanál.

S. N. I.: Egyben ismertetném a mai tanszéki programját. Ti is tudjátok, hogy december óta mi vagyunk a hallgatók központi témája. Ezért javaslok, hogy a mai másfél órát arra használjuk, hogy megbeszéljük, mi milyennek látjuk a hallgatókat.

Futrinka Tamás: Gyerekek, kérjetek tőlem bármit, akár az év-folyameredmények összeállítását is, csak jogászt többet ne adjatok! A vétel és az eladás szó helyett mindig egy féloldalas fejtegetést kell halljak tőlük, ugyanakkor a határköltéségből csak úgy tudják megjegyezni, hogy az a kígyó alakú vonal a felső ketrecben.

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTAN-TUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

Főszerkesztő: Molnár Gabriella

Szerkesztőség: Budapest IX., Fővám tér 8. 1093
 Telefon: 217-4548
 Kiadó: BKTE

95-1201 Szikra Lapnyomda Rt. Budapest

Felelős vezető: dr. Csönöcs Zoltán elnök-vezérigazgató
 ISSN 0230-7529